

ARADI KÖZLÖNY

Administrátor delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă p. edificiu zarului Arad Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1-1938. Trib. Arad.

ARAD, ANUL 55. No. 40.

1940. február 21., szerda.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. edificiu zarului Arad Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Perioadice sub No. 10/1-1938. Trib. Arad.

Keményen tartják a finnek a második Mannerheim-vonalat

Ujabb finn részletsikerek — Haglund tábornok, a legendás szemüveges szabadsághős

Enyhült a finnekre nehezedő négyoldali orosz nyomás

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség katonai szakértője a következőkben számol be a finnországi harcokról:

A finnországi harcok képe fokozatosan, de ugyanakkor láthatóan változik. A négyoldali nyomás, amely a finnekre nehezedett, vesztett erejéből, A finn csapatok a 18. szovjet hadosztályt megsemmisítették. Egy másik orosz hadosztályt a Ladoga-tótól északra a finnek körülzárták és már harc képtelennek tekinthető. Kuma környékén a finnek szétszórták az 54. orosz hadosztályt és helyzetük annyira megjavult, hogy újabb csapatokat küldhettek a Mannerheim-vonalba.

Ugyancsak a Reuter közli Stockholmból, hogy a 164. szovjethadosztály is válságos helyzetbe került. Ezt a hadosztályt a finnek már régebbi idő óta körülzárták és egy kisebb finn egységnek sikerült feltartóztatnia mindaddig, amíg a 18. orosz hadosztályt szétverő finn csapatok megérkeznek. Ez a fényes és nagy finn győzelem Woldomer Maglund tábornok személyéhez fűződik, aki kicsi termetű ember, szemüveget visel és az ember inkább nézhetné tanítónak, mint kiváló katonatisztnak. (Rador.)

A Ladoga-tó menti finn győzelem

Helsinki. (Rador.) A Ladoga-tó melletti arcvonalon kivívott nagy finn győzelem még nem vetett véget az itt megvívott harcoknak. Itt még több szovjet hadosztály harcol és ezek közül néhány a legkínosabb helyzetbe került. Az egyiknek helyzete nagyon emlékeztet a már megsemmisített 18-ik hadosztály korábbi helyzetére.

A finn csapatok foglalták el egy magasrangu szovjet katonai személyiséget, akinek neve közismert. A magasrangu tisztet vezérkarának egy részével fogták el.

A 18-ik hadosztály megsemmisítése annál inkább figyelemre méltó, mert igen szerény létszámú finn csapatok hajtották azt végre. Minden finn 70 oroszral állt szemben.

A szovjetcsapatok a tajpalei szakaszen újabb heves támadásokat indítottak a Ladoga-tó melletti arcvonal tehermentesítése céljából. Tegnap körülbelül 600 orosz repülőgép szállt el Finnország felett. Ezek közül a finnek 20-at lelőttek.

Svájo Finnország mellett tüntet

Bern. (Rador.) A svájci nemzeti tanács februári ülészakát Finnország melletti tüntetéssel nyitották meg. Stechl, a nemzeti tanács elnöke kijelentette, hogy Finnország minden időkre dicsőséges példáját mutatta annak, hogy mire képes egy nemzet, ha tényleg elhatározza magát állami függetlenségének és nemzeti vagyonának megvédelmezésére.

Helsinki. (Rador.) A helsinki rádió teg-

nap este bejelentette, hogy az összes 9—18 év közötti fiatalokat mezőgazdasági munka céljából mozgósítják.

Helsinkiből jelentik: A finn fővárosban kedden délelőtt 10 és déli egy óraker között repültek el. Ellenséges repülőgép azonban nem jelent meg a főváros felett. (Rador.)

Leningradi jelentés szerint keleten visszavonulnak a finn csapatok

Moszkva. (Rador.) A leningradi katonai körzet tegnapi hadijelentése ezeket tartalmazza: A karéliei félszigeten a szovjetcsapatok offenzívája tovább tart és eredményesen fejlődik. Csapataink nyomása alatt az ellenség a bjorkői erődvonalat elhagyta. Elfoglaltuk a rionsari szigetet, amely öt kilométerre van nyugatra a Juhanes szigettől. A tengerparti vasút mentén a humoloki és a lahtenak

vasi állomásokat elfoglaltuk. Az arcvonal többi szakaszain semmi jelentősebb változás nem történt. A szovjet légihaderő erővel bombázta az ellenséges csapatokat és katonai célpontokat. A légi harc során 14 ellenséges repülőgépet lelőttek.

Moszkva. (Rador.) A szovjetcsapatok támadása a Finn-öböl partvidéke mentén jól halad előre. A szovjetcsapatok egész közel vannak már Viipurihoz és birtokukban tartják a karéliei félsziget nyugati részét. A finnek nem tarthatják magukat a keleti részen húzódó Mannerheim vonalban, mert hátbatámadásnak vannak kitéve. A finn hadvezetőség igyekszik kivonni a Mannerheim-vonal keleti részéből a csapatokat.

Tizenhat nap alatt nyolc kilométer

Kopenhága. (Rador.) A Politiken című lap szerint a finn segélykérést rendkívül megnehezíti a különben is súlyos helyzet. A dán cenzura tegnap megengedte a lapoknak, hogy közöljék, miszerint az oroszok 8 kilométer mélységben be nyomultak a Mannerheim-vonalba. Ez a nyolc kilométer Summától Kaemajervig terjed. Ennek a területnek az elfoglalására 16 napos harcra volt szükség, amelynek következtében a harcteret sokezer hulla borítja.

Newyork. (Rador.) A Hoover elnöklete alatti finn segélyző bizottság elhatározta, hogy albizottságot küld ki, amely az összegyűjtött alaptól a polgári lakosság és a hadsereg számára szükséges cikkeket bevásárolja.

Minden kimélet nélküli tengeri háboru propagandája bontakozik ki az Altmark ügyéből

Fontos nyilatkozatra készül a német kormány

Bern. (Rador.) A Havas-ügynökség jelenti: Az Altmark esetével kapcsolatos elkeseredett sajtóháboru valódi oka mind nyilvánvalóbbá válik azoknak a híreknek nyomán, amelyeket a svájci sajtó Bernből kapott. A Baseler Nachrichten berlini jelentése arról számol be, hogy a németországi semleges körökben az a vélemény alakult ki, hogy Németország minden áron igazolni kívánja a világ előtt azt a támadást, amelyet Anglia ellen kezd meg és amelyben minden rendelkezésére álló eszközt fel fog használni. Ezen kívül meg akarja félemlíteni a semlegeseket és így akarja megszüntetni összeköttetéseiket Angliával. A Lokalanzeiger már meg is kezdte a megfélemlítési akciót és közli, hogy a nemzeti szociálmusnak mi a véleménye a totális semlegességről. Nem akarjuk — írja a lap, — hogy a semlegesek a hivatalos „spanvol fal” mögé bujjanak és eközben a magánszemélyek mindenféle sértéseket kövessenek el Németországgal szemben.

Hága. (Rador.) A Berlingske Tidende berlini tudósítója közli, hogy

az Altmark ügyében a német birodalom által bevezetett vizsgálat rövidesen befejeződik és a német kormány fontos nyilatkozatot fog tenni. E nyilatkozat tartalmáról azonban még semmi sem szí-

várgott ki, de azt hiszik, hogy inkább politikai mint katonai jellegű lesz.

Oslo. (Rador.) Koht norvég külügyminiszter tegnap a kamarában beszédet mondott és többek között ezeket jelentette ki:

— Az angol torpedóromboló súlyosan megsértette Norvégia semlegességét azzal a tettevel, amellyel az Altmark német hajót megtámadta. Ez a hajó a német birodalom szolgálatában állott, a haditengerészet szolgálatában és a nemzetközi törvények értelmében hadihajónak tekintendő.

Az Altmark Trondheimnél február 14-én érkezett a norvég felségvizekre, ahol egy norvég torpedóhajó feltartóztatta és parancsnok engedélyt kért a hajó megvizsgálására. A német hajó parancsnoka az engedélyt megadta. A hadihajók nem kötelesek magukat alávetni a vizsgálatnak és a norvég haditengerészet képviselőinek csak az a joga, hogy megállapíthassa, miszerint azonos-e a hajó azzal, a mit kapitánya állít. Erről a norvég tengerész-tiszt meggyőződött, miután a hajó iratait átvizsgálta.

A norvég parlament egyhanguan magáévá tette Koht külügyminiszter nyilatkozatát az Altmark ügyében.

„Folyosóként használják a németek a norvég vizeket”

Páris. (Rador.) A keddi francia lapok továbbra is az Altmark ügyével és a skandináv államok semlegességének kérdésével foglalkoznak. A Petit Parisien azt írja, hogy

a norvég területi vizeket régóta folyosóként használják, amelyen a német gőzösök bántatlanul közlekedhetnek.

Ez a körülmény nem mondható szigorú semlegességnek. Leon Blum a Populaireben azt kérdezi, hogy milyen magatartást tanúsítana Svédország és Norvégia, ha a szövetséges kormányok a genfi határozatok értelmében Finnország közvetlen megsegítését kérnék tőlük. A L'Oeuvre szerint Berlin azt a célt követi, hogy felmondja a Londonban a tenger-alattjáró háború ügyében létrejött egyezményt, amit az ellenségeskedés kezdete óta

Norvégia a legnehezebb hadászati terep

Az északi államok az érdeklődés középpontjában állanak. Erdemes részletesen foglalkozni Norvégiával, amelyre most szintén ráterelik a figyelmet a világesemények.

Norvégia az Északi Jegestenger felé 1800 km. hosszú őskori frontot képez, partjait rengeteg fiord csipkézi, amelyek mélyvízű öblök és nagyszerű kikötők. Az egész lakosság a partvidéken tömörül, úgyhogy Norvégia elsősorban tengeri ország; nagyobb városai kikötők, lakosai pedig tengerészek, vagy halászok. Másrészt Svédországtól magas, lakatlan hegytánc választja el, amelyet csak helyenként szakít meg néhány átjáró. Tehát könnyen érthető, hogy Norvégiát még inkább, mint Svédországot, természetesen határai igen jól megvédik. A kétmillió 900 ezer lakosú Norvégia hadserege béke idején, nyáron csupán 16.000, télen 8.000 emberből áll. Az utoncsoportok azonban csak kilenczetezede nyer kiképzést, s ez is csak 88 napig tart. Béke idején a hadsereg hat hadosztályból áll. A szárazföldi légiere 52 repülőgéppel, a haditengerészet pedig 28 hidroplánnal rendelkezik. Háború esetén Norvégiában 70-80 ezer embert lehet mozgósítani.

Norvégia lakói igen jó emberanyagot szolgáltatnak a hadsereg számára; bizonyos, hogy a tengerésznépek minden kiváló tulajdonságával bíró, fegyvermezt, hazaszerető és szabadság-

amugy is lábba tipor.

London. (Rador.) Az angol sajtó tovább foglalkozik az Altmarkkal kapcsolatos incidenssel és azzal, hogy a norvég kormány megszegte a semlegességi jog szabályait. Egyes lapok szerint a brit hadihajó közbelépése figyelmeztetés volt arra nézve, hogy Anglia nem fogja tovább tűrni a norvég vizek semlegességének megsértését a németek által.

Washington. (Rador.) A Havas-ügynökség jelenti: A norvég sajtó befolyásolni kívánja Roosevelt elnököt, hogy vállalja a döntőbírói szerepet az Altmark ügyében. Mértékadó amerikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy az Egyesült Államoknak nem szabad beleavatkozni ebbe a rendkívül komplikált problémába, mert érdekei ezt nem kívánják.

szerető norvég nép utolsó csepp véréig megvédené hazáját egy esetleges támadás ellen. Egyébként a természet is segítségére van az országnak a délmérsékletben. Észak felől az oroszok a Finnország északi partjait csipkéző mélyvízű és védett fiordok vidékéről kiindulva, megpróbálhatnák a Norvégiába való benyomulást. Viszont ezen az utatán, kietlen területen egy nagyobb számú hadsereg ellátása majdnem lehetetlen. A Narviktól Trondjemig terjedő keskeny, tavakkal behintett öblökkel szaggatott partvonalon az előnyomulás gyakorlatilag képtelenség. Az egyetlen terület, ahol nagyobb számú hadsereg felvonulása lehetséges: Norvégia déli része. Ide azonban csak a Skagerrak, vagy az Atlanti óceán felől lehet eljutni és így ez a terület inkább Németország számára hozzáférhető. Szintén csak tengeri úton lehet megközelíteni a két legfontosabb stratégiai pontot: a Shetland-szigetekkel szemben fekvő Bergent, amely az Északi tenger bejáratát uralja és a vasérctelepekkel vasúti összeköttetésben lévő Narvik kikötőt.

Végeredményben Norvégiának csak igen csekély számú hadereje áll az ország védelmére; azonban a térszín nehézségei és lakosainak kiváló tulajdonságai lehetővé teszik, hogy egy esetleges ellenséges támadással szemben igen komoly ellenállást fejtsen ki.

A nyugati hadszíntér

Páris. (Rador.) A francia hadvezetőség február 20-án kiadott jelentése így hangzik: Niedertől keletre az ellenség egyik támadási kísérlete meghiúsult. A front többi szakaszain gyenge tevékenység volt.

Berlin. (Rador.) A német hadijelentés ezeket mondja: Busendorftól délkeletre, francia területen egy felderítő különítmény megsemmisített egy teherautót a bennülő 20 francia katonával együtt. A légihaderő felderítő repüléseket végzett az Északi-tengeren.

Angol és francia hajók több német tengeralattjárót megtámadtak

Párisból jelentik: A Havas hírszolgálati ügynökség közlése szerint angol és francia órhajók a hétfői nap folyamán több német tengeralattjárót megtámadtak. Hivatalos tengerészeti körökben kijelentik, hogy nem állíthatják határozottan azt, hogy ezek a támadások sikeresek voltak, mert a francia és angol tengernagyi hivatalok csak olyan esetekben közlik német tengeralattjárók elpusztítását, amikor arról tökéletesen meggyőződtek. (Rador.)

A Vörös Kereszt emberbaráti munkája

Kaunas. (Rador.) A litván Vörös Kereszt egysége kimutatása szerint eddig 27 ezer lengyel menekült érkezett az országba és ezek közül 18 ezret részesítettek segélyben. Az amerikai, angol, valamint más országokban működő Vörös Keresztek által adott segély alig elegendő a lengyel-német háború alkalmával lerombolt Vilna városbeli lakosság támogatására.

De Valera az ir terroristák ellen

London. (Rador.) De Valera, Irország miniszterelnöke pártjának egyik gyűlésén beszédet mondott és súlyos szavakkal bírálta az ir köztársasági hadsereg tagjainak működését. Az ir kormányelnök elítélte a merényleteket, melyek

Diktatúra Paraguayban

Astuncon. (Rador.) Paraguayban kiáltották a diktatúrát. A diktatóri hatalmat a köztársaság elnöke, Estigarribia tábornok gyakorolta. A múlt héten lemondott a paraguay-i kormány és a köztársaság elnöke hiába próbált új kormányt alakítani, a szenvedélyes pártviszályok minden kibontakozást lehetetlenné tettek.

Eden elismerő nyilatkozata Egyiptom magatartásáról

London. (Rador.) Eden dominiumügyi miniszter Egyiptomból való visszatérése után a következő nyilatkozatot tette az újságírók előtt:

— Mély benyomást gyakorolt reám az ausztráliai és újzeeländi csapatok csodálatos magatartása. Ezek a katonák épen olyan ragyogó sikereket fognak elérni, mint a 25 évvel ezelőtiek. Megérkezésük kitűnő benyomást keltett Középkéleten és az egész világon, mert ismét beigazosított a brit birodalom egysége. Hasonlóképpen nagy meglepéssel láttam egyiptomi szövetségesünkkel való hű együttműködést. Az egyiptomi közvélemény tudatában van annak, hogy Egyiptom sorsa össze van kötve a miénkkel. Minden okunk meg van arra, hogy elismeréssel viseltessünk azokkal az áldozatokkal szemben, amelyeket Egyiptom hozott.

A dán tengerészek a hajózás szabadságáért

Kopenhága. (Rador.) Tegnap tartották meg Kopenhágában a tengerészeti alakulatok gyűlését, amelyen határozati javaslatot terjesztettek a kormány elé. Ebben a következőket kérik:

Járjon közbe a kormány a német kormánynál, hogy vállaljon kötelezettséget, miszerint a jövőben semleges hajókat figyelmeztetés nélkül nem torpedóznak meg, főleg nem, mielőtt a hajókról a legénység mentőcsonakba szállhatott volna.

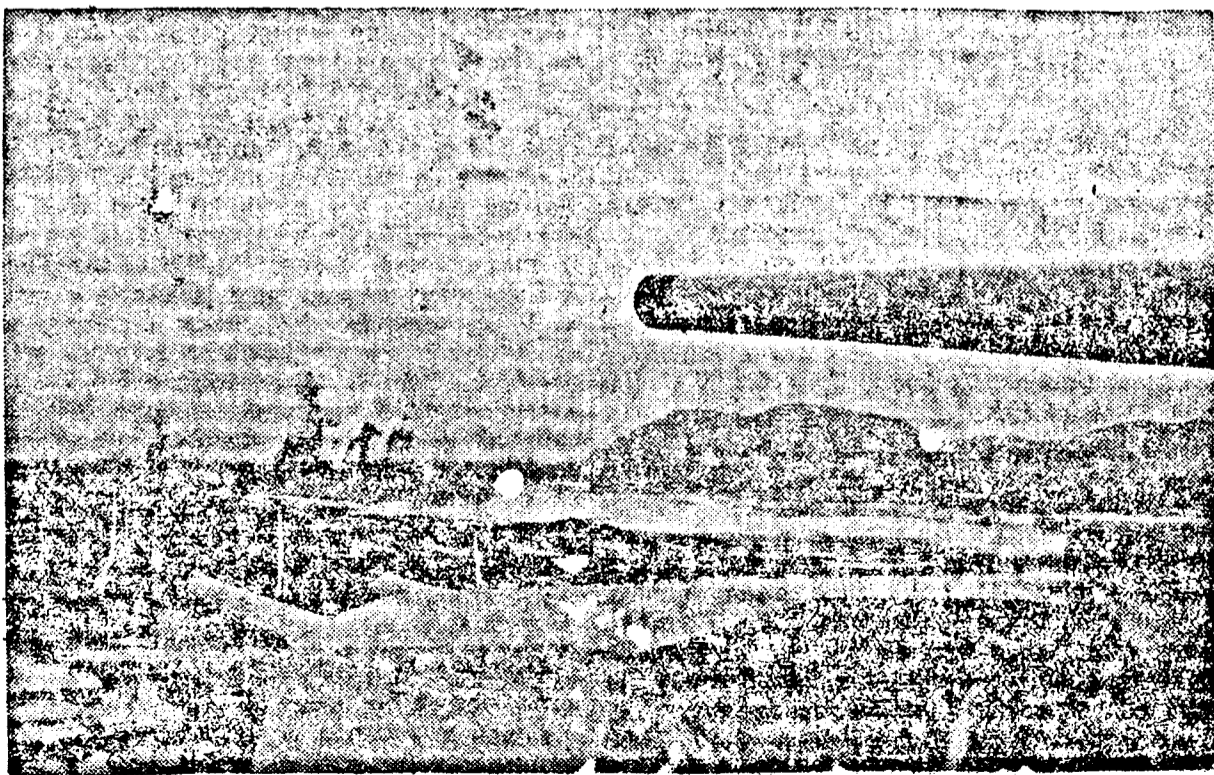
Amerika tizmillió dollár értékben léghajókat épít

Washington. (Rador.) A tengerészetiügyi minisztérium különleges bizottsága új kormányozható léghajók építését tanácsolta. A léghajórendeléseket ugyanis az „Akron” és a „Macon” elvesztése után felfüggesztették. A bizottság tervezetet terjesztett a kormány elé, amelyben tízmillió dollár meghitelezését kérték 5 évre terjedően, hogy ezen összegért 650 láb hosszú léghajókat építsenek.

Norvég-svéd-dán külügyminiszterek találkozo

Kopenhága. (Rador.) A dán, svéd és norvég külügyminiszterek tanácskozásának időpontját február 24-én és 25-én állapították meg. Az értekezlet Kopenhágában lesz. Megvizsgálják a háború következtében előálló összes kérdéseket és az általános helyzetet.

„Csendélet” a tengereken

Tengeralattjáró-vadász torpedórombolók felvonulása az Északi-tenger partjai mentén.

Svédország nem vállalhatja a háboruba való bekapcsolódás felelősségét

Stockholm. (Rador.) A tegnapi minisztertanácsban Gusztáv svéd király nyilatkozatot tett, amelyről legutóbbi lapszámunkban röviden már megemlékeztünk. Az alábbiakban részletesen ismertetjük a nyilatkozatot:

— Az a kívánságom, hogy a svéd nép előtt kifejtsem azt a nehéz és felelősségteljes helyzetet, amelyben ebben az órában vagyunk. Ugyanakkor, hogy

elsőrendű kötelességem országunkat a lehető legtovább távol tartani attól a vészes összeköttetéstől, amely ma világszerte dühöng. Ezért a kormány és a parlament teljes hozzájárulásával tettük meg semlegeségi nyilatkozatunkat.

— A legnagyobb csodálattal figyelem a finnnek hősiességét. Ez a nemzet testvérünk és tulerővel áll szemben. Svédország elejétől fogva arra törekedett, hogy önkéntesen küldésével és más uton is segítségére siessen a testvérmeknek, de

már az első órában közöltem a finnekkel, hogy sajnálattal, nem számíthatnak Svédország katonai segítségére. Szomorú szívvel és érett megfontolás után arra a meggyő-

ződésre jutottam, hogy a jelenlegi helyzetben ezt az álláspontot továbbra is fenn kell tartani.

— Meggyőződésem, hogyha Svédország ma, Finnország érdekében közbelépne, ez a számításunk azzal a kockázattal járna, hogy nemcsak a Szovjetkeverednénk háboruba, hanem belesodródunk a nagyhatalmak között folyó háboruba is. Ilyen felelősséget nem vállalhattam magamra. Ilyen eshetőségek bekövetkeztekor lehetetlen volt számunkra segítséget nyújtani és még azt sem adhatnánk, ami igen jelentős segítség ma és amelyre továbbra is teljes felkünköl hajlandók vagyunk.

— Svédország életérdekei, becsülete és a béke azok a célok, amelyek állandóan szemem előtt lebegnek. Isten segítségével remélem, hogy tovább haladhatunk azon az uton, amelyen elindultunk s elkerülhetjük egy szerencsétlen háború minden nyomorúságát. A svéd nép számos bizonyítékát adta bizalmának és hűségének. Ezért tiszta szívemből remélem, hogy a nehéz helyzetben népem megérti ezt a törekvést és jóváhagyja azt, amit eddig tettünk.

delkezések ellen vét, büntetésnek tekintendő és ugyanolyan büntetésben részesülnek, mint a főtettes.

6. szakasz. Azok, akik a jelen törvény rendelkezései ellen vétettek és elítéltek.

a jövőben nem folytathatják eddigi tevékenységüket, vagy ahhoz hasonlókat és nem alkalmazhatók közintézményeknél, állami, vagy vegyes vállalatnál, kereskedelmi társaságoknál, stb.

7. szakasz: A belügyminiszter minisztertanácsi határozat alapján kötelező lakhelyet jelölhet ki azok számára, akik megkísérlik a jelen törvénnyel eltiltott tevékenységben való részvételt. A kötelező lakhelyre való rendelés időtartama 15 naptól 6 hónapig terjedhet, de egy évre is meghosszabbítható.

8. szakasz: Az ezen törvény rendelkezései ellen vétők katonai bíróság elé kerülnek.

9. szakasz: A katonai parancsnokságok által kiadott rendelkezések, vagy pedig más rendelkezések, amelyek a sajtócenzurára, a rádió-hírszolgáltatásra, előadások tartására vonatkoznak, továbbra is érvényesek.

10. szakasz: Jelen törvény a hivatalos lapban való megjelenéssel egyidejűleg lép életbe.

Kelt Bucuresti, 1940. február 19-én.

CAROL (ss.)

Gh. TATARESCU miniszterelnök
GHELMEGEANU belügyminiszter
I. MICESCU igazságügyminiszter

Drákói szigorúságu rendelettörvény titkos közlemények terjesztői ellen

A börtönbüntetésen kívül súlyos pénzbírsággal és hivatalvesztéssel sújtják a vétkeket

Bucuresti. A hivatalos lap mai számában a titkos közleményekre vonatkozó alanti törvényrendelet jelent meg:

1. szakasz: A cenzura engedélye nélkül nem helyezhetők forgalomba semmiféle kézzel, vagy géppel írt, vagy sokszorosítón készült közlemény. Ugyancsak tilos hasonló közlemények élőszóval, kifüggesztés, posta, vagy más uton való terjesztése. Kivételt csak a közhivatalok közleményei képeznek.

2. szakasz: A nyomdászoknak tilos bármilyen szöveg kinyomása, mielőtt azt a cenzura jóvá nem hagyta. Ugyancsak

tilos bármely személynek kézzel, vagy géppel írott cikkek nyilvános terjesztése és bármilyen közlemény terjesztése, mielőtt ahhoz a cenzura az engedélyt megadta volna.

3. szakasz: Bárki, aki a jelenlegi törvényrendelet áthágásában bűnösnek találtaik 1 hónaptól 2 évig terjedhető javító fogházzal sújtható, valamint a II. Carol király büntetőtörvénykönyv 26-ik szakaszában foglalt kiegészítő büntetésekkel. Ugyanez a büntetés vár azokra is, akik elrendelik, hogy kinyomjanak kézzel, vagy géppel írott cikkeket terjesztés céljából, a cenzura előzetes engedélye nélkül, valamint azokra is, akik ilyen közleményeket terjesztenek.

4. szakasz: A fenti büntetéseken kívül, amelyek meg nem engedett közlemények írására, nyomtatására és terjesztésére vonatkoznak,

nyomban felfüggesztetnek mindenféle köztisztviseltől, igazgató-tagságtól, vagy vezetőállásuktól mindazok, akik ellen ilyen címen bírósági eljárás indul és ez vonatkozik az állami vállalatokon kívül a magánvállalatokra, kereskedelmi, vagy polgári társaságokra, stb. és a felfüggesztés magával hozza azt is, hogy az illető semmiféle fizetést, tantiémet, jutalmat, vagy bármely néven nevezendő anyagi támogatást kaphasson.

Ha az illetőt jogerősen elítélnék, eltávolítása állásából végleges marad. A felfüggesztést az igazságügyi minisztérium kérelmére maximum három esztendőre lehet elrendelni. Ugyanezt a szakaszt alkalmazzák azokra a személyekre is, akik az 1938. április 15-én az államrend védelmére hozott törvény 23-ik szakaszába ütköző cselekményeket követnek el.

5. szakasz: Azok, akik nem tesznek eleget az igazságügyi minisztérium, vagy közegei felfüggesztési kérelmének, 1 hónaptól 6 hónapig terjedő javító börtönbüntetéssel sújthatók, amely kiegészíthető a H. Carol törvénykönyv 25-ik szakaszában foglalt büntetésekkel.

Bármilyen magánvállalat, vagy polgári kereskedelmi társulat stb. ilyen esetben 1 millió lejtől 5 millió lejtig terjedő pénzbírsággal

sújtható és az állam részéről biztosított bármilyen előnyt elvesztik.

Az állami, vegyes, vagy magánvállalatok vezetésével megbízott személyek, akiknek alárendeltje az, aki a 4-ik szakaszban foglalt ren-

Kivételes nemzetvédelmi intézkedéseket határozott el a török kormány

Konstantinápolyból jelentik: A hadsereg legfelsőbb tanácsa kedden Csakmak tábornok, a nagyvezérkar főnökének elnöklése alatt ülést tartott. A tanácsot minden évben egyszer összehívják és egy héttig ülészik.

A Reuter ügynökség közli, hogy a legutóbbi minisztertanácsban elhatározták a kivételes nem-

zetvédelmi intézkedések törvényének életbeléltetését. A törvény rendkívüli hatalommal ruhazza fel a kormányt. A nemzetvédelmi tanács alapos vizsgálat tárgyává teszi a nemzetvédelemmel kapcsolatos fontos kérdéseket. Ismét Inönü elnök rövidesen ellátogat Törökország európai határára. (Rador.)

Öt angol és 15 semleges hajót süllyesztettek el a múlt héten

Egy finn és egy norvég hajó is szerepel az elsüllyesztett semleges hajók között

Londonból jelentik: A tengerügyi hivatal jelenti, hogy az a kőolaj-szállító hajó, amelyet az Atlanti óceán északi részén legújabbban egy német tengeralattjáró megtorpedózott és ennek következtében kettévágott, az Imperial 6022 tonnás hajóval azonos. Vasárnap a hajó legénységéből negyvenkettőt sikerült megmenteni.

Londoni hivatalos jelentés szerint az ellenség az elmúlt héten öt angol és 15 semleges hajót elsüllyesztett, 86 ezer tonnatartalommal. Ezek közül 39 ezer 276 tonna angol és 46 ezer 801 tonna semleges hajótér süllyedt el.

A Reuter ügynökség mértékadó helyről úgy

értesült, hogy a 12 ezer 306 tonnás Sultan Star és a Gretafield 10 ezer tonnás angol hajók, amelyeket az elmúlt héten német tengeralattjárók elsüllyesztettek, nem voltak hadihajók kíséretében.

Ugyancsak az angol fővárosból érkezett jelentés számol be, hogy a múlt héten elsüllyesztett semleges hajók között nem szerepel a 3396 tonnás Wilja nevű finn hajó, amely robbanás következtében pusztult el és a 4297 tonnás Sangstad nevű norvég gőzös. A Milja legénységét megmentették, míg a norvég hajóról 28 tengerészt és egy utast sikerült partra szállítani. (Rador.)

URANIA

Telefonelcvét: 1232.

A francia filmművészet legjellegzetesebb alkotása ez a kivételes, nagyvonalú, izzig-vériz emberi filmremek!

Örök élménye marad mindenkinek

A FELEJTHETLEN ASSZONY (PARADIS PERDU) c. világláger.

Emberi sorsok a háború és az élet ezernyi küzdelmeinek viharában! Egy csodálatos szerelem története! FERNAND GRAVEY, a „Nagy keringő” Johann Straussa.

Micheline Presle, a legújabb és legbájosabb francia filmszínlány.

Rendezte: Abel Gance. Zene: Hans May. — Aktuális háborús híradó. Előadások: 5, 7.15, 9.15

FEJFAJÁS
HÜLÉS • GRIPPA

ANTI-
NEURALGIC

JAWOL

Illyés Gyula a regény-műfaj bukásáról

és arról beszél, írói feladat-e ócska ruhák
csereberélésével foglalkozni

Illyés Gyula, a fiatal író ma Magyarországon, akit minden kiadó nagyon tehetségesnek mond. A népszerű irodalom éppen úgy magáénak vallja, mint a Nyugat. Mindenütt a legjobb vélemény hallható róla, jóllehet érvényesül, harcol, szigorú véleménye van másokról és csak harmincegynehány éves. Ha arról van szó, hogy illetékes helyen az ájtóberéjű új magyar irogeniuszok nevei felőledeklődünk, Illyés Gyula nevével kezdik a sort.

Portréja szerint Illyés Gyula közepesnél alig magasabb, kellemes arcú, jólöltözködő, hivatalnok típusú férfi. Hasonlít Körmenyire, furcsa, de így van, talán azért is, mert mindkettő bankpályán működtek — Illyés ma is — s a polgári foglalkozás ugyancsak némiképp uniformizálja az exszeptörököt. Illyés Gyula hangja, hitvallása azonban élesen megkülönbözteti a hasonmásoktól s egyetlen beszélgetés meggyőző erdejű és feltétlen egyéniségéről.

A magyar irodalom válságáról beszélnek azok, akik a múltban a nemirokát is íróknak tartották s a regényről, mint műfajról nem akarták elhinni, hogy az ósdi és elavult. 150—200 esztendő elég idő ahhoz, hogy egy irodalmi szabályt megújunk s ha kell, annak kereteit széltörjük. Vas-kapásos irodalomtörténészek és félrevelt közönség hagyományos törvényisztelettel még ma is regényírókat kúrák s nehezen veszi tudomásul, hogy az írónak jogában áll úgy írni, ahogyan akar s hogy a kor problémái mást követeljenek tőle, mint szórakoztatás és a regény műfaj kultiválását. Én például egy pillanatra sem gondolkodtam azon, hogy milyen formába fogom önteni mondanivalóimat, amikor úgy éreztem, hogy bizonyos közönség lesznek a közönség számára. Egész egyszerűen nem vettem tudomást a regénykeret létezéséről.

E kérdéskomplexummal kapcsolatban megkérdezik, vajon más-e az író szerepvállalása most mint régen? Kijelentem, az író a múltban tanúsított tevékenységéből, általában abból az elefántcsonttoronyból, amiben élt? Feleletem: nem. Én például sohasem kívántam a nyilvános szereplést, amit

mindig átengedtem hivatásos előadónak, akik ehhez jobban értenek s a hatásuk is nagyobb. Az író tehát ne lépjen ki írói mivoltából, ami azonban nem jelenti azt, hogy a szükség törvényt bont elve alapján ne ténykedjen mást is, mint ami írói mivoltjával feltétlenül együttjár. Ime a saját példám és sokan másoké, Németh Lászlóé, Sárközy Györgyé, Féja Gézáé, Kovács Imréé és a faluvizsgálóké. Amikor láttuk a falu nyomorát és láttuk, hogy késik a segítség, mi mentünk oda segíteni. Ahogy a közigazgatás nem funkcionált, valaki, aki illetékes nem tette a kötelességét, ott megjelent az író személyesen is és igyekezett orvosolni. A magyarázat kézenfekvő: az író kétségbeesésében vállalta az ember szerepét, nem tudott megelégedni azzal, hogy leírta a bajt, hanem rohant oda, ahol ez a baj segítő kezét kívánt és nem kapott. Az írónak ezt a tevékenységét azonban ne tévesztjük össze az írói szerepvállalás kötelezettségével. Amikor lemegyek az istenhátamögötti faluba ócska ruhákat becserejni, hogy a szegényeknek meleg gunyáról gondoskodjak — ez nem lehet az író feladata. De írói feladat-e népről írni, a parasztságról, az ő életkérdéseikkel foglalkozni. Sok helyütt szörnyű sorsukat ma már ismeri mindenki, európaizálni kell őket. Önnek igaza van, amikor azt állítja, hogy elsősorban a polgárt, az intellektuelt kellene az európai eszmének megnyerni, mert hiszen ez az osztályirányú képviselhetné az oktató-ömeget. Igaza van, amikor azt mondja, hogy a munkásosztály megnyerése lenne a következő feladat. Hiszen a munkás is paraszti sorsból emelkedett fel, kell, hogy az ő nevelését tovább folytassuk.

Ennek a tervnek a megvalósítása elé azonban rendkívüli akadályok gördültek. Őszinte leszek: kultúrának, párisi civilizációknak, egyéniségemnek jobban megfelel, volna a munkásság írói és nevelőiül szegődni. Ezek a kísérleteim azonban hajóörést szenvedtek a munkásság mai vezetőinek szűklátókörén és féltékenységén. Egyszerűen megközelíthetlenné tették számomra a munkásosztályt. A polgári középosztály megszervezéséről beszélni ma még alig lehet. Régi igazság, hogy az értelmiségiket egy nevezőre hozni a legnehezebb feladat. Jelen esetben pedig nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tényt, hogy a magyar középosztálynak, különösképen a fővárosinak tekintélyes része zsidó. Ezt az értelmiségi réteget azonban az utóbbi időkben olyan súlyos csapás érte, hogy kívánni sem lehetne tőlük, hogy más bajával is törődjenek, mint a magukéval. A keresztény értelmiség nagy megértést mutat törekvéseink iránt, de nem elég nagy számban. Így történt, hogy mindazok, akik a nemzet, az ország baját, orvosolni akarták, csak egyetlenegy népréteghez vezető utat találtak szabadon, amelyiken nem járt senki s amely a sorsból legjobban sújtott néposztályhoz, az ország és a magyarság legnagyobb hányadát kitevő parasztsághoz vezetett.

KALOTAI GÁBOR

Az adóbizonnyal kifüggesztésének elmulasztása egymagában nem büntetendő

Oradeáról jelentik: Elvi jelentőségű döntést hozott egy árdrágítási ügyben az oradeai törvényszék: Steiner Viktor péknagyiparost huszonhétezer lei pénzbírsággal sújtották, mert üzletében nem voltak kifüggesztve a maximális árak, másrészt mert elmulasztotta kifüggeszteni az üzletben az adóbizonnyalatát. Felelősségéért került az ügy a törvényszékhez s a tárgyalás folyamán a Steiner-cég ügyvédje rámutatott arra, hogy csak azoknak az áruknak az árjegyzéke nem volt kifüggesztve, amelyeket a minisztortanácsi határozat nem minősített elsőrendű közszükségleti cikkeknek, így ezekre az árak feltüntetése nem kötelező. Ami pedig az adómegállapítást tanúsító jegyzőkönyv hiányát illeti: a „legis ratio” értelmében ez a mulasztás egymagában nem büntetendő cselekmény. Erre ugyanis csak akkor van szükség, ha a kereskedő elkövet egy alapkihágást, amelynek megtorlásaként a megállapított adó egy hányadát róják ki büntetésként. Ha nincs alapkihágás, nem kell büntetést kiróni, illetve nem kell annak összegét megállapítani, tehát az adókievési jegyzőkönyvre nincs szükség. Különben a védőügyvéd bejelentette azt is, hogy ügyfele beadványban kérte már a pénzügyigazgatóságtól, hogy egy ilyen jegyzőkönyvet kifüggesztés céljaira adianak ki részére, ezt azonban még mindig nem kapta meg. A törvényszék helyt adott az érvelésnek és megsemmisítette a kirótt bírságról felvett jegyzőkönyvet.

Csalással vádolt volt tisztviselő letartóztatását rendelték el

A vádtanács nem fogadta el a védekezést

Az aradi törvényszék második tagozatának vádtanácsa előtt állott ma egy K. György nevű aradi volt tisztviselő, aki ellen az a vád merült fel, hogy két bucarestii személlyel együtt az elmúlt év májusában 120 ezer leit vett fel, hogy naturalizálási kérvények ügyét Bucarestben kisérgejt. Egy esztendővel ezelőtt jelentek meg K. György és a bucarestii ismerősei Aardon, de a 120 ezer lei felvétele után semmi hírt nem adtak többé magukról. Az ügyészségén történt fejjelentés alapján K. György a vizsgálóbíró elé került, ahonnan letartóztatási indítvánnyal kísérték vádtanács elé. K. György elmondotta, hogy ő sem ismerje a bucarestii személyeket közelebbről, akik őt mindössze arra kérték, hogy ismeresse össze őket azzal, akitől pénzt vettek fel. Kijelentette még, hogy ő pénzt nem vett át senkitől. A vádtanács nem fogadta el a védekezést és 30 napos vizsgálati fogságot rendelt el K. György esetében, ugyanekkor pedig elrendelte a Bucarestben tartózkodó két személy körözését.

SZINHÁZ

Az „Isten veled, szerelem” tovább folytatja siker-körútját

A hatalmas sikertű Rezes-operett tovább folytatja a Kamara Színházban közönség-hódító útját. A nézőtér állandó és jelkes tapsai szakították félbe az előadást, amely elsősorban a ragyogó muzsikának szól, de nem kevésbé osztózik a sikerben a szellemes, fordulatos szöveg. Erény Böske, Major Kató, Gömöri Emma, Felhő Ervin, Mészáros Béla, Jávor Alfred és Ungvári Pál kitűnő játéka, a kifogástalan rendezés, mely Felhő Ervin szakavatott kezét dicséri, a szerző által vezényelt zenekar és a pompás díszletek. Az „Isten veled, szerelem” az idei szezon nagy ságera, amiben mindent megkap az operett kedvelő néző. Aki még nem látta a Kamara Színház ujdonságát, váltsa meg jegyét.

A KAMARA SZINHÁZ MÜSORA:

Szerdán este 9 órakor: „Isten veled, szerelem”

Szárított céklából hamisítottak teát Galatiban

Galati. Szenzációs élelmiszerhamisítást lepleztek le Galatin. Feljelentést tettek, hogy Galatin és Brailaban szárított céklából készült teát hoztak forgalomba. A hatósági orvosok házkutatást tartottak több üzletben és próbát vittek magukkal. Tegnap a Dorobantul szappangyárban tartott házkutatás során 20 darab 50 kilós ládat találtak és ezek közül csak egyben volt tea, a többiekben céklából készült teát találtak. Itt nagymennyiségű romlott szilva is volt felhalmozva. Kiderült, hogy a gyár tulajdonosa már kijáratotta a szállítóleveleket 15 láda hamisított teára, amelyet Chisinauba akart eljuttatni. A gyártulajdonost, Weiselberg Filipet letartóztatták. Azt hiszik, hogy több más városban is hamisítottak élelmiszereket.

CORSO. — TEL.: 20-65.

Első rész

5, 7.15, 9.15

Három légionista kalandjai

Rz afrikai idegenlégionban, a sivatagok forró levegőjében játszódik le ezen hatalmas és izgalmas film.
John Wayne, a lovasok királya, Noah Beery és Ruth Hall

Híradó

Tiroli-tánccest az ATE-turisták rendezésében a Fehér Keresztben! Saját tánc-schrammelzene, cigányzenekar! február 24-én

Megjejtették

az Atlantis titkát

Európa, vagy Amerika hullámsírba merül — 2521-ben

A legendás Atlantisról először Plato tesz említést, de persze erősen mesészerű színben. Az egyetlen határozott adat, amit róla mond, az elsüllyedés időpontja. Plato adatai szerint ugyanis Atlantist a mi időszámításunkban kifejezve Kr. e. 9600-ban nvelték el a hullámok.

Atlantis kérdése azóta egyaránt izgatta a költők és tudósok fantáziáját. Nincs száz éve, hogy egy svéd professzor, Olaus Rudbeckius „Atlantis, vagy Manhem” című könyvében, inkább hazafias, mint tudományos buzgalmában azt

A földrengések oka: a bolygók konstellációja

Az utóbbi napokban váratlan komolysággal tűnt fel a kérdés az olasz sajtóban. A lapok számos cikket közölnek Raffaele Bendandi neves földrengéskutató könyvéről, amelyben harminc évi kutatás után a földrengések okait a kozmoszban véli felfedezni, amennyiben azt a bolygók bizonyos konstellációjára vezeti vissza.

Ne riadjunk meg, Bendandi nem azonos a szézesztendő jóvendőmonddal. A világűr eseményeinek a földi életre való hatását az utóbbi évek sokkal merészebb viszonylatokban is igazolták. A napfoltok és egyes betegségek, sőt a balesetek sűrűsége között immár bizonyított az összefüggés. Azt viszont laboratóriumi kísérletek igazolták, hogy a világűrbeli jövő kozmikus sugarak erősségének változása a fajok tulajdonságait is megváltoztatja.

Ez esetben még sokkal kézenfekvőbb összefüggésről van szó. Bendandi azt állítja, hogy a földrengéseket a naprendszer bolygóinak vonzása okozza, az árapály a hold vonzásának következménye. Bendandi szerint viszont az esetben, ha egyszerre több bolygó kerül a föld közelébe és pedig vele egyvonalba, a megnövekedett egyoldalu vonzás geológiai katasztrófákat okozhat.

Ugyanis a vonzás a föld belsejében lévő folyékony masszára ugyanolyan hatást gyakorol, mint a hold a tengerekre. A megnövekedett egyoldalu nyomás pedig a földkérget valahol kinyomja, máshol behorpasztja.

Még négy ismeretlen bolygója van a naprendszernek

Magától értetődik, hogy a környező bolygók tömegei egymás pályáját is befolyásolják, amennyiben keringésüket kölcsönösen gátolják, vagy siettetik. Így szereztek tudomást például a Neptunus létezéséről, mielőtt azt a távcsőben megpillantották volna. Az ismert bolygók látszólagos keringési zavarai ebből előre és pontosan megállapították az akkor még ismeretlen Neptunus bolygó nagyságát, helyét és keringési idejét. Azóta pedig — ugyanilyen módon — felfedeztek egy még távolabbi bolygót, a Plutót is.

Bendandi ezt a következtetési módszert most a földrengési teóriával is bővítette. Rájött ugyanis arra, hogy bár bolygórendszerünknek majdnem minden egybeesése földrengéssel jár együtt, de az azonos helyzeteknek mégis lényegesen különböző mértékű katasztrófák felelnek meg. Részletes gravitációs számításából azután arra az eredményre jutott, hogy az ismert bolygókön kívül még pontosan négy bolygónak kell léteznie.

Bendandi azonban nemcsak a számukat adja meg, hanem minden egyéb adatukat is. A naptól való távolságuk szerint 12 és 30 milliárd kilométer között van, ami a Naprendszernek a Neptunusig való sugarát nem kevesebb, mint hatszorosára növeli. A két legelső bolygó keringési ideje viszont 1357, illetve 2865 évben állapítja meg.

Mikor süllyedt el az Atlantis és mikor volt özönvíz

Bendandi számításai majdnem azt mondhatnánk, hogy percnyi pontossággal állapítják meg az ismert jelen világkatasztrófák idejét. Az Atlantis elsüllyedését például Kr. e. 1431-re teszi. Ekkor ugyanis kevesebb, mint tíz bolygó állt egy vonal-

igyekezett bizonyítani, hogy a Skandináv-félsziget nem egyéb, mint a boldog Atlantis maradványa. Az önértetes fejtegetést már elfeledte a világ, de annál jobban őrzi emlékét Strindbergnek „A boldogok szigete” című szatiráját, melyben válaszképpen a fejlődő svéd kapitalizmus „boldogságait” gunyolja.

Annvit azonban tudományosan is megállapították a tengeri mélységmérések, hogy Atlantis valóban létezett és pedig a hasonló Atlanti-óceánban, Afrika és Brazília között.

ban a föld közelében. Ennek a rendkívüli vonzásnak csak egy olyan méretű katasztrófa felelhet meg, mint Atlantis elsüllyedése. A dátum pedig annál valószínűbb, mert elég közel áll Platónak a hagyományok alapján számított időpontjához, Kr. e. 9600-hoz.

Sidorovici országőrparancsnok ünnepélyes fogadtatása Pompejiben

Nápoly. (Rador). Sidorovici országőrparancsnok nápolyi tartózkodásának második napján meg látogatta Pompejít. A román bizottságon kívül kíséretében volt Petrescu ezredes katonai attasé, Stefanescu ezredes légügyi attasé, Metta követségi tanácsos és Mijone, a nápolyi fascista szövetség főtitkára. Pompeji kapujában az avangárdista fiátság kürtösei a román királyhimnuszot és a Giovinazzát játszották. Ezután a város polgármestere üdvözölte a vendégeket. Sidorovici a legnagyobb érdeklődéssel tekintette meg a romokat és meghallgatta Della Corte egyetemi tanár felvilágosításait, aki mint a múzeumok igazgatója egyenesen ebből a célból utazott el Nápolyból.

Nápoly feje vezető ut mentén a lakosság óvációban részesítette a román vendégeket. Az olasz parasztleányok nemzeti viseletben narancsal és citrommal kínálják meg őket. Sidorovici országőrparancsnok néhány román szóval fordult a lakossághoz, amit azok tökéletesen megértettek és újójag nagy óvációban törtek ki. Fél kettőkor a nápolyi Tennis Club ötven terítékes bankettet adott. Ezen megjelent a nápolyi haditengerészeti különítmény parancsnokló admirálsa, a hadtestparancsnok, a tartomány kormányzója, a prefektus és még több előkelő nápolyi személyiség. Délután Sidorovici országőrparancsnok megtekintette az olasz gyarmati kiállítás építkezéseit. A munkások itt is nagy lelkesedéssel üdvözölték. A román vendégek ezután megtekintették a Constancio Ciano in-ézet építkezési munkáit, amely öt hatalmas épületből áll és célja 3500 szegény gyermek gondozása. Itt 3 ezer munkás ünnepelte Romániát, annak uralkodóját és Sidorovici. Amikor távoztak ilyen kiáltások hangzottak el:

— Evviva la Romania! Evviva il re!

Délután 5 órakor Sidorovici Rómába utazott és a pályaudvaron a piemonti herceg személyi adjuvánsa és vajamennyi nápolyi előkelőség vett tőle búcsút. Sidorovici este 7 órakor érkezett Rómába.

A Popolo di Roma című olasz lap írja, hogy a díszében Sanelli nemzeti tanácsos, az olasz fascista párt volt főtitkára poharat üritett II. Carol király, a királyi család tagjainak az egészségére, valamint a román ifjúság és a nagy román nemzet fejlődésére. Sidorovici román nyelv-

Egy másik nagy világkatasztrófa emlékét is őrzik a hagyományok, és pedig a régi zsidó mitológiától Babilónián át a hindu legenda közig meglepő egyező formában. Ez a hagyomány az özönvíz, amely tehát szintén nem lehet alap nélkül való. Bendandi számításai szerint az özönvíz 8000 évvel későbbre, tehát a korai babilóniai korba esett pontosan Kr. e. 2687-re.

A legközelebbi katasztrófa 2521-ben lesz

Amennyiben Bendandi számításai helytállóak, úgy az is kiszámítható, hogy a jövőben milyen évek jelentenek újabb veszedelmeket a földre.

Persze mindez kozmikus egybeesés közt a legnagyobb veszedelmek az „Atlantis konstelláció” jelenti, amely nem is olyan hosszú idő múlva pontosan 2521-ben meg fog ismétlődni. Ekkor tehát a földnek újabb rázkódására van kijátás. Bendandi azt jósolja, hogy abban a kritikus évben vagy Európa, vagy Amerika fog hullámsírba merülni.

Rösszmájú olasz japok az előbbi észszerűbbnek vélik, mert — mint az egyik hetilap írja „csak gyógyír volna arra a földrészre, amelynek az Atlantis óta elmúlt 12.000 év alatt nem jött meg az esze.” Az amerikai „Nation” viszont azzal vigasztalja Európát, hogy a megjósolt özönvíz 2521-től már ugysem fog itt élőlényt találni. (B.)

ven vászolt és kijelentette, hogy rendkívüli met okozott neki, hogy a csodálatos Ijé jöhetett és hogy Nápolyban tartózkodhatott. Jentette, hogy Olaszország és a Románia W barátságát örökkévalónak tartja és boldog, a az uralkodó és a Duce kihallgatáson fogadt. Poharat az uralkodó és a Duce egészségére, valamint az olasz nép és az olasz ifjúság fejlődéséért üritette.

Budapest. (Rador). A „Magyar Nemzet” foglalkozik Sidorovici országőrparancsnok olaszországi látogatásával és beszámol a román küldöt pápai kihallgatásáról. A lap kiemeli hogy Sidorovici latin nyelven üdvözölte a Szentatyát és a választásban Románia fejlődésére és gyarapodására vonatkozó kívánságát fejezte ki.

Bombamerényet Indiában

Bombay. (Rador.) A Reuter ügynökség jelentése szerint Sukkurban egy mohamedán lásos felvonulás alkalmával bombát dobtak a megre. Több személy meghalt, 17 megsebes. Negyven személyt letartóztattak. A hatóság nak a rendelkezésre az egész körzetben tilos a kosságnak a sötétség beállta után elhagyni a zait.

Trockista letartóztatás Párisban

A IV. Internacionale megalakítását készítették elő

Páris. A francia rendőrség már hetekkel előtt megállapította, hogy trockista szervez fejlenek ki működést s azok az egyének, akik e a nemzeti és a nemzetközi kommunista pártok tevékenykedtek, megkísérelték a IV. internacion megalakítását. A trockista szervezők, anjintarista és forradalmi propagandát fejtejték ki röpiratokkal árasztották el Páris külvárosait.

A rendőrség igen sok érdekes iratot fo le és letartóztatta egy tíkos gyűlés tizenhat re vevőjét. Több munkást akkor tartóztattak le, a kor a röpiratokat sokszorosították. A letartóztottak haditörvényszék elé kerülnek.

FORUM filmszínház.

MA a szezon legszenzációsabb kémlilmje:

Brigitte Horney és Nell Hamilton-nal. — Uj román hiradó a legújabb eseményekkel és színes MICKEY-MOUSE pótműsor. — Előadások 5, 7.15 és 9.30-kor.

A földalatti front

Telefon: 2010.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sargóncim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Évesre 840 lei // Negyedévre 210 lei
Félévre 420 // Egy hónapra 70

Szelasszié trónja

*

Napjainkban négy ezred: világtörténelem. S amit az idő megörökíti szabályos egyformasággal leperregnek a másodpercek, napok; hónapok; úgy zuhan a feledés szürke ködébe a múlt minden megráza történe. Ami egykor megrázott, amiért egykor lelkesedtünk, ami egy időben felkeltette figyelmünket, ma már megunt ódság.

Négy évvel ezelőtt izgatottan meredtünk olyan térképek fölé, amelyek Aduát, Asmarát, a Tana-tó vidékét, a Nilus forrását és az Addis-Abeba—Dzsubuti vasutvonalat ábrázolták. Kis pontokkal jelöltük az olasz előrenyomulást és figyeltük az újságok terjedelmét és híreit, amelyek az abesszin háború okait részletezték és megoldásait latolgatták. Képeslapokból megismerkedtünk Hailé Szelassziéval.

Egyszerre divattá vált Abesszínia. Ismeretterjesztő könyvek sora jelent meg róla, Sába királynőjétől Menelikig. A rádió hírszolgálat is hűségesen beszámolt a sajtóklókról: hallottuk az olasz érdekeket és az angol tiltakozások sem kerültek el figyelmünket.

Közel egy évig tartott ez az állapot. Abesszíniai láttak napvilágot (egyik rosszabb volt, mint a másik), hangulatos és színes riportok jelentek meg a kávé ósházájáról. És amikor Mussolini Olaszországa megrázkótt, akkor sem csökkent az érdeklődés, arányuk „homlokterében” a népus állt. Az ő rovására írták a vicceket, császári személyét vendéglől kérte használták fel, mert divatos és aktuális volt. Az „Chamberlain esernyője” sem volt olyan híres, mint amilyen sikere Hailé Szelasszié napernyőjének volt, amelyet egy marcona testőr tartott felsőre fele, ő a valóban díszes trónuson. Ezren és ezren utánozták fehér trópusi sisakját, slágerdalokban szerepelt beszédekét tartott.

Azután a dics halványodni kezdett. Anglial körülmények még irtak róla. London is megadta a kötelességteljesítést a trónvaszalt császárnak. A Népszövetségben még egyszer-kétszer felszóllaltak és — semmi több!

Új események tartják lázban a világot: új harcok színhelyei fölé meredünk szomorúan és könnyesen; niab, frissebb és horzalmassabb háborúk válnak divattá. A hontalan népus összezáradt alakja már csak a múlt egyik regényes, ködös fantomjaként él emlékezetünkben.

És most mégis újra közénk termelt láthatatlanul, nápolyi gyarmatügyi kiállításán, ahol többek között bemutatják sokszor leányképezett addis-abebei trónszékét. A hatalmas olasz állam diadala, gyarmatainak ereje ez a kiállítás. Itália jogos büszkeséggel tekinthet erre a császári trónra, amelyet áldozatkész fiatal országgal együtt megszereztek. Ez a kiállítás idézi emlékezetünkbe évek múltán Hailé Szelassziét, aki már nem foglal ugyan helyet egykori trónján, de szomorú, halléktalan szelkeme ott lebeg az azurkék nápolyi égbolt melegében, miközben tombol, mint a Vezuv és lüktet a szíve, mint a tenger haragos hulláma. De mindezt láthatatlanul, hangtalanul teszi. Csak az érzi, aki az üres császári székre tekint, amelyre bizonyára rá van írva: „a kiállított tárgyakhoz nyúlni tilos!”

Új legendák kelnek szárnyra Etiópiában, új, motonon csók születnek a gyaplashajú benszürtök alkain, de a civilizált világ újra elfelejté a népus, aki bizvást elmoudhatta: „Nápolyt látni és meghalni”.

Addis-Abebaiban él, Nápolyban halt meg. De felámasztják a világvárosok panoptikumai!

GELLÉRT LÁSZLÓ

— IDŐJÓSLAT. A hőmérséklet csökken és az egész ország területén havazás várható. Délnyugaton a havazás után részben derült idő lehetséges.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 9.98, London 17.67 és egynegyed, Newyork 446, Brüsszel 75.05, Milánó 22.52, Amszterdam 236.85, Berlin 178.75, Szófia 550, Belgrád 10.00, Búcești 3.35.

— Mekkora az antwerpeni kikötő forzama. Brüsszelből jelentik: Február 10-től 16-ig terjedő héten az antwerpeni kikötőbe 96 hajó érkezett és 87 hagyta el.

— Francia tiltakozás a jannani vasútvonal bombázása ellen. Tokióból jelentik: Franciaország tokiói nagykövete kedden délután megjelent a külügyminisztériumban, ahol ismételt tiltakozott a jannani vasútvonal bombázása ellen. (Rador).

— Allambiztonsági törvény készül Belgiumban. Brüsszelből jelentik: A minisztertanács tegnapi ülésén tovább folytatták a megbeszéléseket a nemzetellenes propaganda elfojtásáról szóló törvénytervezettel kapcsolatban. A javaslatot még e héten a parlament elé terjesztik.

— Cáfollák Papen Rómába való helyezését. Berlinből jelentik: Von Papen ankarai német nagykövete a Türkische Post című lapban kijelentette, hogy azok a külföldi sajtóban megjelent hírek, amelyek Rómába való áthelyezéséről szólnak, minden alapot nélkülöznek.

— Román ifjusági küldöttség a németországi téli játékokon. Bécsből jelentik: A Pahontu ezredes és Litica kisasszony által vezetett strajer küldöttség átutazott Bécsen. A küldöttség Garmisch-Partenkirchen-be utazik, hogy résztvegyen a hitlerista ifjuság által rendezett téli játékok megnyitóján. Berlini jelentés szerint a téli játékok befejezése után a román küldöttség Németországban meg fogja tekinteni a hitlerista ifjuság által létesített intézményeket.

— Csökkent Németországban a bankjegyforgalom. Berlinből jelentik: A német birodalmi bank február 15-én kiadott jelentése megállapítja, hogy a bankjegyek forgalma az utóbbi időben újból csökkent, úgy hogy elérte a 11 milliárd 230 millió márkát. (Rador).

— Kiténtették az „Exeter” kapitányát. Londonból jelentik: Bell kapitány, az „Exeter” angol cirkáló parancsnoka kedden kihallgatáson jelent meg György királynál, aki Bell kapitányt kiténtette és előléptette. (Rador).

— Négy és fél órát késett a búcești—aradi Rapid. Kedden délután hat órakor kellett volna menetrendszerűen beérkeznie Aradra annak a Rapid-vonatnak, mely Búcešťből indult. A hatalmas hóesés és hideg következtében Predealnál hősuszamlás történt és a pálya használhatatlanná vált. A CFR intézkedése alapján nyomban a hősuszamlásról történt jelentés vétele után megkezdődtek a munkálatok a vasúti sín megtisztítása érdekében. A Rapid négy és fél órai késéssel folytathatta útját.

Kontra

Két nagy amerikai áruház segédei hencegnek egymásnak.

— A mi áruházunk olyan nagy. — mondja Smith — hogy van egy segéd, aki egész nap csak azzal van elfoglalva, hogy az inasokat pofozza.

— Az semmi. — dicsekszik Brown — a mi áruházunkban bernáthegyi kutyák szedik össze az eltvedt vevőket

— Gazdag petroliumforrásokat fedeztek fel Etiópiában. Rómából jelentik: A Stefani hírszolgálati ügynökség jelenti, hogy Moja és Adi Remoz Gondar közelében levő vidékeken (Etiópiában) hatalmas kiterjedésű gazdag petroliumforrásokra bukkantak. (Rador).

— Nagy árvizek Svájcban. Bernből jelentik: Svájc több vidékéről nagy árvizek jelentenek. A kár már eddig is igen jelentékeny. A víz behatolt a pincékbe, házakba és több középületbe. Az árvizek eddig nincsen halálos áldozata. Baselnél a Raina szintje 24 óra alatt két és fél métert emelkedett. A tüzoltók és a rádiócsapatok dolgoznak a veszélyeztetett területeken. (Rador).

— Kigyulladt egy cukorfinomító Braziliában. Buenos Aires. Juluyban az Idecsma cukorfinomító gyár üzeme kigyulladt és csaknem teljesen leégett. A kár jelentős.

Elfojult szerelmes

— Nézd csak, milyen rózsás ennek a kislányuk az arcszíne!

Hazaérkezett Jugoszláviából az új bolgár külügyminiszter

Szófiából jelentik: Popoff Ivan, Bulgária volt belgrádi nagykövete, jelenlegi bolgár külügyminiszter, kedden délelőtt a jugoszláv fővárosból jövet Szófiába érkezett.

A külügyminisztert Boris bolgár király megbízta, az új bolgár miniszterelnök, Filov és sok más előkelőség fogadta a pályaudvaron.

— Elhalasztódott Vársárhelyi református püspök búcești-i útja. Megirtuk, hogy Vársárhelyi János református püspök február 23—27-re tervezett látogatása március 1—5-re halasztódott el. Újabb értesülések szerint a püspök látogatása és az ezzel kapcsolatosan hirdett ünnepek újból elhalasztódtak. A látogatás időpontját később hozzák nyilvánosságra.

— Galsán temették el Vajianu Aurelét. Lapunk keddi számában már beszámoltunk arról a súlyos csapásról, mely Vajianu Aurel városi anyakönyvvezetőt érte, akinek felesége, született Terentiu Stella 39 éves korában, 18 esztendei boldog házasság után elhunyt. Az elhunytat lakásán ravatalozták fel. Kedden délelőtt fél 10 órakor Codreanu-Florea, Mihuf és Filmon görögkeleti lelkészek végezték az egyházi szertartást. A beszentelésen résztvett az anyakönyvi hivatal teljes tisztviselői kara és a városháza tisztviselőinek küldöttsége, akik hatalmas koszorúkat nyújtottak át. Megjelentek még az elhunyt két kisleányának osztálytársnői, a leánykereskedelmi liceum növendékei, akik szintén koszorúkat hoztak. Az egyházi szertartás befejeztével Codreanu Florea lelkész tartott megható beszédet, amelyben rámutatott az elhunyt boldog családi életére. A koporsót ezután gyászkoocsra helyezték, majd a hozzátartozókból, ismerősekből, barátokból alakult hatalmas gyászmenet elindult a vikamosalomas felé, ahol a holttestet tartalmazó koporsót gépkocsra helyezték és Galsára szállították. Délután négy órakor vette kezdetét a temetési szertartás, melynek folyamán a holttestet az ottani családi sírkertben helyezték örök nyugalomra.

— Dr. Fischer Józsefet választják a clujfi nyugati szertartású hitközség elnökévé. Clujról jelentik: A clujfi nyugati szertartású hitközség vasárnap délelőtt tartotta meg tisztújító közgyűlését, amely alkalommal újra dr. Fischer Józsefet választották meg a hitközség elnökének, aki ezuttal nyolcadszor tölti be ezt a tisztviséget.

— Halálozás. Nemes Prodanovity Dimitrie háztulajdonos hosszas szenvedés után f. hó 19-én éjjel 86 éves korában elhunyt. Temetése február 21-én délután 3 órakor lesz a Felsőtemető halottasházában.

— Tizenhét turdai román iparos munkaeszközökkel segélyeztek. Turdáról jelentik: A román iparosok munkaeszközökkel való segélyezése során Turdán újabb 17 román iparos kapott a kormánytól gépeket és más munkaeszközöket. A munkaeszközök kiosztása ünnepség keretében történt, amelyen megjelent Crisan Emil ezredes, megyei prefektus is, aki beszédet mondott a felségélyezett iparosokhoz.

— A Szociális Misszió kávédelutánja ma technikai okokból elmarad. Február 28-án lesz megtartva.

— Ismeretlen Beethoven-kéziratot találtak Moszkvában. Stockholmból jelentik: A svéd sajtó szerint Moszkvában egy régiségárban megtalálták Beethoven egy eredeti kottafüzetét, amely többek között az „Eroica”, a Kreutzer-sonáta, az „esz-dur” zongora-sonáta és a „Krisztus az olajfák hegyén” című oratórium tervezetét tartalmazza. A lelet származása ismeretlen, a szakértők szerint azonban a kottafüzet valódiságához kétség nem fér.

— Találmányok felülvizsgálata. Búcešťből jelentik: A légi- és tengerészetiügyi minisztérium közli, hogy a jövőben találmányokat csak a Felalálók Szövetségéhez lehet benyújtani, amelyek címe: Búcești, Str. Romana No. 140. A Felalálók Szövetsége csak azokra a találmányokra vonatkozóan fog felelősséget adni, amelyek a nemzetvédelemmel kapcsolatosak. A kérvénnyel együtt beküldendő a találmány pontos tervezete, rajza és az a szakmérnökeak is alá kell írnia, aki a találmányt előzőleg tanulmányozta.

— A Kölcsey Életrajskönyvben a jennek régi és új műveltsége Berthe Nándor dr. mai előadásánál a tárgya. A római katolikus főgimnázium irodalomtanára a finn—magyar nyelvrokonság tudományos megállapításának ismertetése után vázolni fogja ennek a nagy műveltségű népnek a változatos élettörténetét a századok folyamán a mostani élet-halálharcig. Ebből a népi élettörténetből az előadó szabad előadása tanulságosan érdekes részleteket fog tartalmazni, a finnek értékes irodalmáról, zenei és képzőművészeteikről, valamint világhírű sporteredményeikről. Az előadás a köznevelődési palota kellemes hőmérsékletű kisteremében esti 9 órakor kezdődik, mindenki számára szabad bemenettel.

— Borzalmas vérengzést rendezett Turnu Severin közelében egy gazdálkodó. Turnu Severinből jelentik: State Totian, 52 éves és Ion Bobos 25 éves. Grabovatul de Jos községbeli lakosok régóta haragos viszonyban voltak egymással. Tegnapi veszekedés közben Boboc egy hatalmas késsel szívenszurta ellenfelét, aki holtan esett össze. Ezzel a cselekedettel azonban nem elégedett meg, hanem elrohant haragos házába és Totian két gyermekét is lemészárolta, majd pedig elűnt. A csendőrök üldözöbe vették és amikor utolérték, Boboc késével harakirit követett el. A gyilkost és a két gyermeket kórházba szállították.

Anglia nyersanyagforrásai

„Anglia nyersanyag-gondjairól” ir érdekes cikkeket Parragh György, a kitünő magyar publicista s a cikkében közölt adatokat ismerteti az alábbiakban olvasóinkkal.

Anglia előtt nyitva áll az egész világ nyersanyagkészlete, csupán a balti államokat zárják el tőlük a németek. Maga az angol világbirodalom nyersanyagkészlete is olyan óriási, hogy az olajon kívül alig van szüksége az Empiren kívüli nyersanyagokra. De még az olaj, az iráni, iraki és venezuelai jórésze is angol kezében van. Hogy a brit világbirodalom nyersanyag-gazdagságát demonstráljuk, elég rámutatni a következő adatokra: a brit világbirodalom látja el a világ jutaszükségletének 98, nikkeljének 91, azbesztjének 71, aranyának 57, ónjának 40, mangánércének 37, ólomjának 35, cinkjének 28, rézszükségletének 25 százalékát. A birodalom a világ legnagyobb gyapju és gumitermelője; a világ rizstermelésének 52, kakaójának 52, teájának 66, vajának 19, buzájának 16 és hustermelésének 13 százalékát Nagy-Britannia adja.

Kanada a világ gabonacsirje. 1939-ben 480 millió bushel gabona termelt Kanadában (1 bushel = 30 kg., vagyis 160 millió mázsa). A dán sonka elmaradása már azért sem okoz gondot Angliának, mert Kanada utabban a világ egyik legnagyobb sonka, husszalonna és sózott disznóhús-szállítója. Nemrég alakult meg a sonka- és husszalonna-kiviteli szindikátus, amely hetenként 2500 tonna bacont szállít Angliába, kétharmadával többet, mint eddig.

Kanada szolgáltatja a világ nikkeltermelésének 91 százalékát. Utabban a platínának fele is Kanadából kerül ki. Ezenkívül igen gazdag ólomban, rézben, szénben és vasércben. A cellulóze-gyártás terén második helyen áll a világon. Mind ezért Kanada kiválóan alkalmas arra, hogy a szövetséges hatalmak részére repülőgépeket, hajókat, motoros kocsikat és hadiszereket szállítson.

Dél-Afrika arannyal látja el Angliát, mint a világ legnagyobb aranytermő helye. Az aranyra most különösen szükség van, mert hisz Anglia mindenhol arannyal fizet, akár argentin fagyasztott húsról, akár orosz mangánról, török dohányról, olasz gyümölcsről és műselyemről, jugoszláv íróról és ércről van szó. Dél-Afrika szállítja egvéb ként a hadiszergyártáshoz nagyon fontos krómot és mangánt. Gyapjukivitele rögtön az arany után következnek. Azelőtt igen nagy mennyiségű gyapjút szállított Németországba is, ezt az egész mennyiséget, éppugy mint az egykor Németországba irányuló egyiptomi gyapotot, mexikói olajat, görög dohányt, braziliai kávét, argentin buzát és húst Anglia sok millió font arannyal felvásárolta, úgy hogy a semleges államok is csak Anglián keresztül juthatnak ezekhez az árukhoz. Anglia nem enged át nekik e nyersanyagokból többet, mint amennyi a semlegesek belső használatára szükséges, nehogy a felesleget eladhatassák Németországnak.

De nemcsak Dél-Afrika szállít gyapjút Angliának, hanem Ausztrália is, melynek legfontosabb termelői ága a juhtenyésztés. A világ gyapjújának 26 százalékát állítja elő Ausztrália. Az angolok nemzeti eledeléről, az ürühúsról is Ausztrália gondoskodik; Ausztrália azonban rég megszűnt kizárólag agrárállam lenni, mert ásványi kincsei: jelentékeny mennyiségű arany, ólom, réz, ón, króm és antimon, továbbá nagy kiterjedésű szén- és vasérctelepei lehetővé tették egy virágzó vas- és acélnagyipar létesítését. Az angol kormány legutóbb több millió font értékű hadianyag-megrendelést eszközölt az ausztráliai iparnál. Most vetették meg az alapját az ausztráliai repülőgépgyártásnak.

Egy másik brit dominium, Új-Zéland — mely szintén fontos szerepet tölt be a nyugati hatalmak nyersanyagellátásában — exportálja a világon a legtöbb fagyasztott ürü- és bárányhúst és jelentős mennyiségű marha- és sertéshúst is szállít. Új-Zéland szállítja évek óta Angliába a legtöbb tejterméket. De ásványi kincs is bőven van Új-Zélandban.

A gyarmatok látják el Angliát cukorral, gyümölcssel, kakaóval, teával. Brit-Malaja a világ legnagyobb gumitermelő helye. Az Aranypart híres kakaóját szállítja Nagy-Britanniának. Nigéria látja el a világ kopra- és pálmaolajszükségletének 35 százalékát. Rhodesia híres réz- és krómbányáiról, Brit-Guyana bauxitjáról. Brit-Malaja a világ óntermelésének 28 százalékát szállítja. Szurdán és India nagymennyiségű gyapotot küld Angliába.

— Cáfolták a sziléziai vallásoktatás betiltásának híreit. Berlinből jelentik: A londoni rádió azt a hírt közölte, hogy Sziléziában és más vidékeken betiltották a vallásoktatást. Német hivatalos körökben kijelentik, hogy ez a hír teljes egészében kitalálás. A vallásoktatás egész Németországban biztosítva van.

— Heves földrengés Messinában és Volcano szigetén. Rómából jelentik: Messinában és a Volcano-szigeten heves földrengést éreztek. Az eddigi jelentések szerint a föld megmozdulása kárt nem okozott. (R.)

— Autóalkatrészeket loptak. Ienciu Cheorghu, Carol-körút 63. szám alatti nyomdatulajdonos bejelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes 6000 lei értékű autóalkatrészt lopott el tőle. A tolvaj kézrekerítésére megindult a rendőri eljárás.

— Egy hanglemezen nyolc zenedarab. Berlinből jelentik: A lipcei mintavásáron érdekes új találmányt mutatnak be. Egy német mechanikusnak újszerű eljárással sikerült olyan patefon-hanglemezeket gyártani, amelyek egyik oldalára négy zeneszámot lehet felvenni, úgy hogy a jövőben egy lemezzen nyolc zeneszám lesz. A találmány anyagmegtakarítás szempontjából is nagy jelentőségű.

— A lipovai református ifjuság teadélutánja. Vasárnap délután a lipovai református ifjusági egyesület hívta össze a műsorral egybekötött teadélutánt rendezett sajtó helyiségekben. A műsor megkezdése előtt Lányi Böbi kedves szavakkal üdvözölte a megjelenteket, majd Hacsék és Sajó-jelenet következett Kiss Gyuzsi és Pál Bandi szereplésével. Holzer Ibike szavaltat és nagy tapsal köszönte meg a közönség. Ezután egy egyfelvonásos következett Gajdos Kató, Simonffy Ilus, Holzer Zoltán és Pál Bandival. Az egyfelvonásos után Holzer János karnagy vezetésével szerepelt ezután nagy sikerrel. A konferanzzé szerepelt Lányi Böbi játszta el. Ezután felszolgálták a teát, mely után tánc következett, amely a késő éjjeli órákban ért véget. A megjelent hölgyek névsora a következő: Szőke Jenőné, Lányi Lőrincné, Gajdos Gusztávné, Hrianka Jenőné, Ács Béláné, Széplaki Hermina, Sándor Leosné, Vipeze Jánosné, Csepregi Jenőné, Holzer Jánosné, Pintér Béláné, Szántó Dánielné, Szántó Olga, Herling Jánosné, Szállós Istvánné, Szász Ferencné, Szabó Imréné, Szabó Józsefné, Erdős Jánosné, Ardelean Józsefné, Kiss Gyuláné, Imre Árpádné, Hódj Ferencné, Bartolomei Jánosné, Gajdos Kató, Lányi Böbi, Ladányi Józsika, Kern Totó, Buschmann Lili, Imre Baba, Szabó Irén, Csete Hilda, Pintér Gizzi, Ardelean Kató és Simonffy-nővérek.

Epstein Tibor hegedűhangversenye

Kedden este tartotta meg a Zsidó Kulturháza nagytermében felfokozott érdeklődéssel várt hangversenyt Epstein Tibor hegedűművész. A termet zsúfolásig megtöltött közönség nem is csalódott várakozásában, mert a fiatalon beérkezett, tehetséges művész valóban értékes műsorszámot elsőrangú interpretálásával gyönyörködtette a komoly, művészi zene igaz híveit. Minden szám után tapsvihar zúgott fel, amely Epstein Tibor nem mindennapi tudásának, fölényes és mégis helyszelgő játékának szolgált. Sikerét fokozta még az a körülírás is, hogy műsorába a zeneirodalom gyöngyeit — Tartini, Paganini, Kreisler, Glazunov, Fauré, Dvořák, stb. válogatott szerzeményeit — iktatta. A legnehezebb részek hibátlan megoldásával csillogtatta tehetségét és mutatta be felkészültségét Epstein Tibor. Szív van a játékában, öntudat és pátozsnélküliség. Melleg, egyszerűen és mégis színesen érzékelteti a legkisebbeknek látszó árnyalatokat is. A szünni nem akárol taps, amellyel Epstein Tibor ohalmozták, megérdemelt volt, mert ez a kialakult tehetség vonult végig hangversenyének egész tartama alatt. Emelte az est értékét Igo Schaten karnagy stílusos és művészi zongorakísérete, amely simulékonyan kapcsolódott Epstein Tibor játékához.

— H. W. Katz: „Kivándorlók”. Ez a regényt a Heinrich Heine irodalmi nagydíjjal tüntették ki s ritkán találkozott így az olvasóközönség izlése a bírálói bizottság véleményével. Egy kis szürke zsidócsalád édes bus élete bontakozik ki előttünk a közelmúlt ködfátyolából. Nagy szenvedések és apró örömek kergetik egymást, házias életük nem ismer megállást. Kelet felől Nyugatra visz borús vándorutjuk és vezérőli csillagként lebeg előttük Amerika, a szabadság hazája, a békés munka és boldog otthon álma. Lyon Feuchtwanger így ír a „Kivándorlók”-ról: „H. W. Katz a költő szemével látja a dolgokat, az élet — minden szomorúsága ellenére — tarka mesévé változik nála. Ha ez a történet az olvasót meghatja és megindítja, annak oka egyszerű: új hangon szólal meg. És ezt a zenét nem lehet elfelejteni”. Katz: Kivándorlók rendkívül érdekes könyve Tábor-kiadásban jelent meg. (Megelőző kötetek: Fritsz v. Heymann; Van Geldern lovag; Schalom Asch; Dalol a völgy; Stefan Zweig; Béköt, stb., stb. A Tábor-könyvek szép kiállításban, egészvászonkötésben, kötetenként 158.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje a Tábor-könyvek teljes jegyzékét.

— WIZO-társasvácsora folyó hó 22-én, csütörtökön este a Hakoah-klubban. Jegyelőjegyzés ugyanott, Telefon: 2646.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria
DANCIU gyógyszer-tár, Piata Mihai Viteazul
BERNATH gyógyszer-tár, állomással szemben
BERGER gyógyszer-tár, Saguna-ut.

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

Az Aradi Közlöny vasárnapi számából helyszüke miatt kimaradt az Asszonyok rovata. Mivel a „Hetí étlap”-ot és a „Konyhatalkok”-at több olvasónk is hiányolta, ezeket pótlólag közöljük az alábbiakban.

Heti étlap

SZERDA. Ebéd: Lenoszeves pirított borjumál, paprikásrizs, narancs. Vacsora: Kaszinótólis francia salátával, gesztenyepüré.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Bableveles, rakott káposzta, palacsinta. Vacsora: Paprikás szalonna, tea, sajt.

PÉNTEK. Ebéd: Kocsonyáshal, turóscsusza. Vacsora: Kakaó csokoládés kuglófival, gyümölcs.

SZOMBAT. Ebéd: Husos leves, rostélyos burgonyával, savanyu, dióspité. Vacsora: Libamáj hidegen, tea.

VASÁRNAP. Ebéd: Gombaleves, sertéskaraj, párolt káposztával, almásétes. Vacsora: Borjusült, hagymás burgonya, déli tészta.

Konyhatalkok

Husos pité. Rétestésztát nyuitunk és két egyenő darabot két asztalra kivittünk, mint a rétest, szírral toll segítségével megkonjuk, beszőjük. Ezalatt már ötven deka borjúhúst apróra vágunk és egy kanál zaitban picit verőhagymát megpirítva, a húst kevés sóval hozzáadjuk és egészen puhára pároljuk. Azután kihütjük és beledünk három kanál tejjel és egy tojást. A rétest pedig, ha kissé megszikkadt, összehajtogatjuk olyan nagyságúra, amilyen belefér a tepsiibe. Erre a tésztát rátéve, a húst beledjük és a másik darab tésztát a tetejére tesszük. Azután a totóidat szírral megkenjük, megsütjük és hosszukára darabokra felvágva, tálaljuk. Igen jó étel.

Diósszeletek. Tizennégy deka diót mozsárban finomra törünk és kevés tejjel a mozsárban összedörzsöljük. Ehhez először húszegy deka cukorból és nyolc tojás sárgájából készített habos keveréket és a nyolc tojás fehérjének sűrű habját, azután kevés citromlével, három deka kalácsmorzsát és két deka lisztet, — végre három deka felolvasztott vajot hozzáadva, az egész keveréket ujnyi magasságra repésre öntjük és ha kisült, négyzetlécsekre elvagdálva, két-két darabot a következő krémmel összeragasztunk: hét deka diót tejjel összedörzsölünk, egyhatod liter tejszínből, hét deka cukorból és kis vanillából habot készítünk, ehhez adjuk a megtört diót. A tésztát narancsajéggel bevonjuk és mindkét oldalra fél diót téve, megszarítjuk és habbal bevonjuk.

— Koszorúmegváltás. Weiss Jakabné ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretelmez iavára az alanti adományok folytak be; dr. Erdős Sándor Bucuaresti 500 lei, Weiss Jakab 300, Legmann Rudolfné 200, Hegedüs Gyula 200, Goldmann Sándor 150, Weiss Dezsőné 50, Rosenzweig József 100, Mász Albert 100, Grafner Jakab és neje 100, Stern Lipót 100, Fülöp József 50 lei.

— Szegény János. (Harsányi Zsolt regénye). Hogyan indult el Magyarország Mátyás utolsó éveinek tündöklő magasságából azon a lejtőn, amely 1514. és 1526. összefonódó kétös tragédiájához vezet: egyformán szívszorító téma historikusnak és regényírónak. Ebből a korból vágott ki tizenéves esztendő Harsányi Zsolt, a történetíró tárgyilagos igazságkeresésével. A Mátyás után következő korok történetét így, meztelenül és szépielenül, minél többször kellene a nemzet szemé elő állítani; tanuljon belőle, amíg nem késő. A regény látszólagos kronikás szerkesztetlenség ellenére pontos párhuzamban fejlődik a leltőre került ország és a reményeiből kiábránduló fattyukirályfi sorsa. A Mátyás után győzve királyt kivándorló fönemesség fél attól, hogy Korvin János a közneves osztrák segítségével fölébe kerekedhetik. Cinkus esküszegések, alias alkudozások forgatják ki Jánost előbb a királyságból, aztán szerényebb roméységeiből is. Győzve, önáltató természetével valami szomorú gavaléria keveredik: szívesen és büszkén adia oda azt, amiért húzalkodnak vele Magyarország legnagyobb vagyonának tulajdonosa örökös anyagi gondokkal kénytelen küzdeni. Az utolsó Hunyadi nem arra termett, hogy élére álljon nemzetének s az élet utjára vezesse. Egyetlen vonás maradt meg benne öseiből: a vitészség. Jó katona — s ha rosszul élt is: szépen tud meghalni. Amde halála sem a tragikus hős megrondító vége: csak sajnálni tudjuk. Azzal az érzéssel búcsúzunk tőle, amilyet Bea szavai fejeznek ki: Szegény János... Ára füzve 288.— lei, köve 456.— lei. Kapható minden könyvkereskedésben.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik szeretett feleségem, illetve édesanyám temetésén résztvettek, ravatalára virágot vagy koszorú helyeztek, ezáltal fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetet mond

a gyászoló Krotsa-család

Közművelődési előadásorozat a magyar munkásság számára Asztalos István író előadása

Az aradi Magyar Népközösség Közművelődési Szakosztálya, a kolozsvári kezdeményezés alapján, városunkban is megrendezi a magyar munkásság számára tartandó szabadegyetemi előadásokat. A közművelődési szakosztály legutóbbi értekezlete tudomásul vette a kolozsvári központ ajánlatát, melynek értelmében a helyi előadók közreműködése mellett lehetővé teszi több neves erdélyi előadó aradi szereplését. A közművelődési szakosztály elnöksége megkapta a megfelelő intézkedéseket a hatósági engedély megszerzése ügyében és az előadásorozat részletes összehajtása,

illetve kidolgozása most van folyamatban. Az első, -- megnyitó -- előadást pénteken, f. hó 23-án este 8 órakor tartja Asztalos István író, az Iparos Otthon nagytermében. Asztalos István, a népi sorsból felbukkant tehetséges fiatal író erdélyszerte mély benyomást keltett. „Elmondja János” című kötetével. A pénteki előadáson a tehetséges munkásíró fejolvasza „Hogyan kezdtem én írni” című előadását, majd ezt novellával szemlélteti. A közművelődési előadások látogatója természetesen teljesen ingyenes.

SPORT KÖZLÖNY

Vasárnap megkezdődnek a nemzeti bajnokság küzdelmei

Bucurestiben kezd az idényt az AMTE

A nemzeti bajnokság tavaszi fordulója vasárnap kezdődik és bár az időjárás nem a legenyhébb, szövetségi határozat értelmében a nyitány eltolódásáról nem lehet szó. Vasárnap tehát ismét megnyílnak a pályák kapui és megindul a küzdelem a bajnoki pontokért. Az első forduló a következő mérkőzéseket tartalmazza:

Venus—AMTE.
Juventus—Ripensia,
CAMT—Sp. Studentesc,
Victoria—U. Tricolor,
UDR—Carpati.
Gloria CFR—Rapid

Bucurestiben tehát két mérkőzést bonyolítanak le és pedig az AMTE találkozik a tavalyi bajnok Venus csapatával, a Juventus pedig a Ripensiat látja vendégül. A piros-feketékre hatalmas feladat vár. A csapat több játékos távolléte miatt nem utazhat a legjobb összetételben a mérkőzésre és rendes edzési lehetőség hiánya következtében erőnlét dolgában sem áll a legjobban. A Venus ezzel szemben komoly előkészületeket folytatott, a csapatból senki sem hiányzik és így nagy eséllyel indul a küzdelemben. Az AMTE csak különösen lelkes játékkal okozhat meglepetést. A Juventus is előbbre tart az edzésben, mint a Ripensia és így a bucaresti-i sereghajtó le is győzheti a bajnokság második helyén fekvő temesvári csapatot.

Timisoaran a CAMT és a Sp. Studentesc csapatnak össze a pontokért. Ez a küzdelem nyit

harcot ígér és a CAMT-ot a hazai pálya támogatja, a bucaresti-i diákcsoport viszont lelkesedésével érhet el eredményt. Ez alighanem közel jár majd a döntetlenhez.

Resitan izgalmas küzdelemre van kilátás az UDR és a Carpati között. Mindkét csapat máris jó formában van, de mégis az UDR-nek nagyobb az esélye a hazai pálya következtében.

Clujon az U. Tricolor vendégszerepel és ezen a mérkőzésen a Victoria győzelme valószínűbb. A cluj csapat fiataljai ugyanis szorgalmasan készültek és javítani akarnak helyzetükön.

Galatiban a bajnokjelölt Rapid mérkőzik a Gloria CFR-el és az exvasutasok bomba-csapatára alighanem le fogja hengerelni a galati csapatot, amely szintén nem készülhetett fel kellőképpen.

A bajnoki táblázat az első tavaszi forduló előtt így fest:

1. Rapid	11	6	3	2	31	15	15
2. Ripensia	11	5	3	3	19	16	13
3. CAMT	11	5	3	3	18	20	13
4. Sp. Studentesc	11	4	5	2	25	19	13
5. Venus	11	6	1	4	29	13	13
6. Carpati	11	5	1	5	16	16	11
7. UDR	11	3	5	3	17	20	11
8. AMTE	11	5	-	6	15	16	10
9. U. Tricolor	11	4	2	5	17	22	10
10. Gloria CFR	11	4	1	6	12	29	9
11. Victoria	11	2	3	6	10	14	7
12. Juventus	11	1	5	5	15	24	7

Kovács György nyerte Románia sílesikló bajnokságát

Sinaia. Az országos sílesikló bajnokságokat kitűnő hóviszonyok mellett tartották meg. A bajnokság 920 méteres színvonal-különbőséges terepen folyt le. Eredmények a következők:

Senior bajnokság: 1. Kovács György BTE 3 p. 06.2 mp. 2. Ciocoiu Constantin SC Ploesti 3 p. 12.4 mp. 3. T. Boerescu IAR 3 p. 22 mp. 4. Arnold KSV 3 perc 22.4 mp. 5. Zell H. KSV 4 p. 12.8 mp. 6. E. Pop Universitatea 4 perc 37.4 mp. A versenynek összesen 10 indulója volt.

Női bajnokság: 1. L. Kuales KSV 3 p. 46.6 mp. 2. V. Fritsch DSB 3 p. 46.6 mp. 3. V. Codi TC Buc. 4 p. 44.4 mp.

Ijúsági bajnokság: 1. Sulica ASM Brassó 3 perc 03 mp. 2. Gott KSV 3 p. 08.2 mp. 3. I. Cojocarui IAR 3 perc 09.6 mp.

O Az olasz bajnokság eredményei: Lazio—Milan 2:2, Genova—Novarra 1:0, Bologna—Fiorentina 3:2, Juventus—Torino 1:1, Modena—Venezia 4:0, Napoli—Trieste 3:1, Liguria—Roma 1:0, Ambrosiana—Bari 0:0. A bajnokságban a Bologna és a Genova 28—28 ponttal állnak az élen.

O Megkezdődnek a magyar bajnokság küzdelmei. A magyar nemzeti bajnokság küzdelmei vasárnap kezdődnek meg és az első forduló műsora a következő: Kispeszt—Hungária, Ferencváros—Szeged, Törekvés—Haladás, Elektromos—Gamma, Szolnok—Kassa, Bocskai—Újpest.

O Gerevich nyerte a BEAC kardvívó-versenyét. A budapesti BEAC válogató kardvívó-versenyét Gerevich Aladár MAC nyerte, míg a második helvet Rajczy Imre dr. BEAC szerezte meg.

O A magyar ökölvívó válogatott Bécsben a városi válogatott ellen 8:3 arányban eldöntetlenül mérkőzött.

TEKESPORT

Az aradi tekekörzet hétfő esti ülésén tárgyalta a cluj központ főtitkárának látogatása alkalmából felvetődött közgyűlési és bajnoki bizottsági kérdést és elhatározta, hogy a legsürgősebben kéri a központtól ez ügyekre vonatkozó részletes felvilágosítások és intézkedések irásiban való megerősítést, melynek beérkezése után ismét összehívja a körzet vezetőségét, a rendeletek végrehajtása céljából.

Pompásan szerepelt a Metalurgist Timisoara-n vasárnapi vendéglátékában, mikor is a CFR ellen 216:196 arányban győzött 59+52+53+51-es menetekre játszva, míg a Victoria ellen 172:165 volt a győzelem aránya. A timisoarai csapatok nagy szívéllyel és intenzíven fogadták a vasas együttest, kik gyönyörű zászlóval kedveskedtek vendéglátóiknak.

Vasárnapi tekeversenyek. Vasárnap három egyesületünk rendez egyszerre egyéni tekeversenyt, úgy hogy versenyzőinknek bőséges alkalomuk lesz tudásuk bebizonyítására.

A Metalurgist szombat este 8 órakor nyitja meg egyéni versenyét, melyet férfi és női egyéni versenyzők részére írt ki, a szokásos feltételek mellett. A saját pályán (Farkasverem) rendezett versenyükben 5 férfi és 3 női helyezett részesül pompás tiszteledíjazásban. A verseny vasárnap este 9 órakor zárul a holiversenyeket eldöntő rádóbásokkal.

A Prieten egyéni versenye is szombaton este 8 órakor indul meg, szintén férfi és női versenyzők részére van kiírva és a férfiak 6, a hölgyek pedig 3 pompás díjért küzdenek. A verseny a Huszarosok versenypályáján folyik le és este 9 órakor a rádóbásokkal zárul.

A Tricolor egyéni versenyét a Münnich-vendéglő versenypályáján rendezi meg a szokásos feltételek mellett és értékes tiszteletdíjakkal honorálja a legjobb eredményeket elért versenyzőket. A verseny szintén már szombaton este 8 órakor startol és egész vasárnap folytatódva, este 9 órakor zárul. A verseny érdekességét növeli a beiktatott csapatverseny, melyet vasárnap délután 4 órakor bonyolítanak le a Tricolor és Fortuna A) és B) csapatai.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

Magyarnyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m és 21 m röv. hull.) 18.50: Pozsony. 20: Toulouse (328.6 m.) 19.50: Radio-România 20: Reichsender Böhmen (269.5 m és 31 m. röv. hull.) 21.18: Róma II. (244.3 m.) és Róma RH (21.15). 22.15: London National (261 m) és rövidhullám GSA (48.50 m.) GRX (30.96 m.) 22.15: Reichsender Böhmen 23.45: Pozsony. 23.45: Belgrád (437.3 m és 49.2 m röv. hull.) 23.50: Besztercebánya. 23.45: Toulouse (328.6 m) és Strasbourg (349.3 méter)

SZERDA, FEBRUAR 21.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizálsajentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Mascagni operarészletek lemezek. 13: Vasile Julea zenekara. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása. 14: Hírek. 14.20: Rodica Burior szerelmi dalokat énekel. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Claudio Arrau zongora- és Gaspar Cassado cselló-lemezei. 19.50: Hírek magyarul. 20.20: Ravel: Daphnis és Cloe szvit lemezről. 20.35: Közvetítés az Operából. Charpentier: Luiza. Opera három felvonásban. 21.20: G. Ciprian előadása Misu Fotino művész jubileumáról. 21.55: Hírek. 22.33: Hírek, sportközlemények. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Mursi Elek cigányzenekara muzsikál. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizálsajentés. 14.30: Rendőrzenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltő. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Farkas Márta hegedül, zongorakisérettel. 18.45: Mátyás és a művészet. Hoffmann Edith dr. előadása. 19.10: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 21.10: Az Operaház előadásának közvetítése. Lohengrin. 22.30: Hírek, időjárásjelentés. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Magyar nóták és csárdások hang lemezről.

Budapest II. 18.15: Olasz nyelvoktatás. 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Lohengrin. 21: Hírek. 21.25: Lakatos Flóris és cigányzenekara. 22.20: A Ruhr-vidék. Kjenka János dr. előadása. 22.40: Időjárásjelentés. 22.50: Ilniczky László szalonzenekara.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUAR 22.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizálsajentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Részletek Leoncavallo, Boito, Catalani, Giordano, Ponchielli műveiből lemezek. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: Rádiózenekar. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.15: Gyermekkörus gyermekdalokat ad elő. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 20: Th. Paunescu Ulmu előadása. 20.15: Serban Tasian olasz balladák és szerenádokat énekel. 20.35: Em. Ciomag ismerteti a szimfonikus hangverseny programját. 20.45: Hírek. 21: A Filharmonica szimfonikus zenekar hangversenye. 22: Hírek, sport közlemények. 22.15: A zene folytatása. 22.55: Könnyű zene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, angolul, németül és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Németh Anna zongorázik. 13.40: Hírek. 13.55: Hengerits Ilona énekel, zongorakisérettel. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizálsajentés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Magyarország gyümölcsöskertje. Erdöss Jenő előadása. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Gazdasági előadás. 18.45: Hanglemezek. 19.50: Eszperantó előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Nicolas Hübler gondolkázik, a magyar—német művészcsere keretében. 20.55: Fellegi Teri énekel, zongorakisérettel. 21.10: Helikonj ünnepe. Hangjáték. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál, Mindszentliv István énekel. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.25: Magyar és külföldi tánclemezek.

Budapest II. 18.15: Rácz Zsiga cigányzenekar muzsikál. 19.20: Angol nyelvoktatás. 19.50: Jámbor László, az Operaház tagja énekel, zongorakisérettel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Aradmegyei termelők sikere az EMGE cluji kiállításán

Szász Pál dr. az EMGE feladatairól

Az EMGE szokásos tavaszi vetőmag-kiállítását és vásárát az idén február 17—21-e között tartja meg Clujon. Jelentőségét növeli az a körülmény is, hogy ezuttal háziipari-kiállítással kapcsolata egybe. Az ünnepélyes megnyitás a Farkas-uccai 7. szám alatti helyiségekben folyt le, amelyeket zsufolásig megtöltöttek a kiszagok, birtokosok és érdeklődők.

Az EMGE elnöksége illetve központja részéről jelen volt: dr. Szász Pál országos elnök, *Máriaffi Lajos*, Cs. *Károly István*, *Kádár István*, alelnökök, *Török Bálint* igazgató, a kiállítás irodahatárán rendezője, gr. *Teleki Ádám*, az Erdélyi Gazda főszerkesztője, *Szeghő Dénes* állattenyésztési felügyelő, *Demeter Béla* az igazgató választmány előadója, *Nagy Miklós* segédtitkár, dr. *Venczel József* tanulmányi előadó, *Folyovich Endre* háziipari előadó, *Bocsánzi Zoltán*, *Koppány Rezső*, *Szász Ferenc*, *Orosz Károly* ker. felügyelők. Aradról a megnyitón dr. *Konopi Kálmán* az EMGE aradi tagozatának elnöke, *Alföldi Pál*, a Leguma Rt. vezérigazgatója és *Biró Pál* voltak jelen.

A hatóságok részéről: dr. *Coriolan Tataru* királyi helytartó képviselőjében dr. *Pop Octavian* helytartósági igazgató, dr. *Bornemisa Sebastian* polgármester képviselőjében dr. *Ungur Augustin*, a Mezőgazdasági Kamara Maties ügyosztályfőnök vezetésével küldött-séleg képviseltette magát.

Dr. Szász Pál megnyitó beszéde

Az EMGE országos elnöke üdvözlö a hatóságok képviselőit és a megjelent közönséget. Beszédében utal a magyar gazdatársadalom feladataira. Megállapítja, hogy bár a kiállítás az adott viszonyok között nem közelíthette meg az eredeti elgondolásokat, azért mégis a magyar gazdatársadalom egyre emelkedő kultúrális szintjét bizonyítja. Az EMGE, amint azt minden megnyilatkozásában hangoztatja, a mezőgazdasági kultúra fejlesztésére törekszik, hogy a magyar gazdatársadalom minőségileg és mennyiségileg többet termeljen. Ezáltal viszont egyéni valamint közösségi megélhetését, gyermekeinek jövőjét s a nemzetgazdaság érdekeit szolgálja.

Az elnöki szavak után dr. *Pop Octavian* a királyi helytartó üdvözlését tolmácsolta, a kit hivatalos teendői akadályozták megjelenésében. Maties mérnök a Mezőgazdasági Kamara legteljesebb elismerését fejezte ki az EMGE munkája gyönyörű teljesítményéért. A közönség ezután megtekintette a kiállítást, a melyről a legnagyobb elragadtatás hangján beszélt.

A kiállítás bírálóbizottsága a következőket jutalmakban részesítette. Aranyérmert nyertek: Br. *Atzél Ede*, *Árpádhalmi Béruradalom* Budapest, br. *Bánffy Dénes*, *Bacher Belichar*, *Bikfalvy Testvérek*, *Binder Albert*, *Biró Pál* Zimandul nou, *Bodor Kálmán*, *Biró Józsefné-br.*, *Bánffy Marianné*, *Chinojn Vegyészeti Gvár Ujpest*, *Császár Gyula*, EMGE, *Ember Géza*, dr. *Felszegy András*, *Fodor Alajos*, *Fodor Pál*, *Frater Quardian*, *Gál Elemér*, *Gál Mihály*, *Gidófalvy István*, gr. *Haller István*, *Hatfaludy Ferenc*, *Hofherr-Schramtz Clayton* Shuttleworth Rt., *Klusch János*, *Magyar Kir. Növénymesítő Telep* Kompolt, *Kozán Imre*, dr. *Koleszár Lászlóné* Cluj, *Lázán Simon*, *Mezőgazdaák Kereskedelmi Rt.*, *Arad*, *Nagy Dénes*, *Orosz Károly*, *Paál Vencel*, *Ref. Téli Gazdasági Iskola*, *Róm. Kath. Téli Gazdasági Iskola*, *Román Gépkereskedelmi és Autóforgalmi Rt.*, gr. *Sveitzer Béla*, *Szász Dezső*, *Szentkirályi Béla*, gr. *Sztáray Uradalom*, gr. *Teleki Ádám*, gr. *Teleki Ádám*, dr. gr. *Teleki Mihály*, *Török Árpád*, *Trifolini Magkereskedés*, *Unitárius Téli Gazdasági Iskola*, *Várady Mihály*, *Vargha Dániel* örökösei, gr.

Wass Albert, dr. *Werner Jenő* *Sanmartin*, *Takácsy Miklós* Zimandul nou. (Állami aranyérem, az aradi Mezőgazdasági Kamara jutalomdíja.)

Ezüst érmet nyertek: *Barna Dezső*, *Cseh Andor*, *Gazdakör*, *Járó Szilveszter*, *Kanicsay Jenő*, *Molnár Károly*, *Murádin Lukács*, *Mátéffy Domokos*, *Zabolai Keresztes Árpád*.

Bronzérmert nyertek mezőgazdasági csoportja: *Burza Cornel* *Arad*. (Állami bronzérem az aradi mezőgazdasági kamara útján), *Feldmann Ernő*, *Gazdakör*, *Gáti István*, *Kolumbán Ellák*, *Sógor András*.

Pénzjutalmat nyertek a mezőgazdasági csoportban: *Biró Pál* Zimandul nou. (Az aradi Mezőgazdasági Kamara jutalomdíja 1500 lei), *id. Sós József* Zimandul nou (az aradi Mezőgazdasági Kamara jutalomdíja 500 lei).

Ülést tartott az EMGE igazgatóválasztmányja

Délután 4 órakor cluji székházában dr. Szász Pál elnökletével ülést tartott az EMGE igazgatóválasztmányja. Dr. Szász Pál megnyitja az ülést és köszönetet mond gr. *Bethlen Bélának*, az EMGE tanfolyamok keretében kifejtett rendkívüli értékes tevékenységéért. *Török Bálint* igazgatónak a kiállítás megrendezéséért, üdvözlö br. *Apor Pétert*, az EMGE új alapító-, illetve az igazgatóválasztmány tagját.

Az igazgatóválasztmány részletesen meg tárgyalta a zósszes napirenden szereplő kérdéseket, köztük a mezőgazdasági kamarák ujjászervezésére vonatkozó törvénytervezetet. Az összes előterjesztéseket egyhangu lelkesedéssel tudomásul vették.

= Január első felében 303 kilogrammal gyarapodott a Banca Naționala aranykészlete. A Banca Naționala vezetősége most tette közzé a Jegybank január 6. és 13. heti kimutatásait, amely szerint az arany bányák január első felében 303.43 kg. szinaranyat szolgáltatottak be a Jegybankhoz, 46.525.838 lei értékben, amellyel az ércfedezet összege 20 milliárd 814.476.122 leire emelkedett. A forgalomban levő bankjegyek összege 814 millióval 47 milliárd 959.003.530 leire csökkent, míg a látra szóló kötelezettségek (szószámlák) végösszege 732.5 millióval emelkedett, vagyis a bruttó bankjegyforgalom csökkenése 108.5 millió lei. A fedezeti arány 1.4 ezreléssel 35.24 százalékra javult. A kereskedelmi váltótárca 878 millióval 18 milliárd 4.145.992 leire, a lombardhitelek összege 517.5 millióval 4 milliárd 113 millió 322.030 leire csökkent. A magángirószámlák egyenlege 442.5 millióval 7. milliárd 948.764.832 leire emelkedett.

Megkönnyítették a lejárt és fel nem használt behozatali engedélyek megújítását

Kedden járt le az első évnegyedre vonatkozó behozatali engedélyek iránti kérvények benyújtásának határideje. A benyújtási határidőnek ezen meghosszabbítása nem tekintendő egyébnek, mint a behozatali engedélyek kiadási lehetősége biztosításának.

Az a különös figyelem, amelyet az elsőrendű közszükségleti anyagok, gépek és gépalkatrészek behozatalának szentelnek, jórészen hozzájárul ahhoz, hogy az első évnegyedre vonatkozó behozatali kérelmek elintézését nyervek.

Az elsőrendű nversanvagok behozatalának igen fontos kérdése most megfelelő elintézését nyert. Az előzetes fizetés mellett történő behozatalokról van szó.

Az utóbbi időben ugyanis több vállalat, a mely nversanvag-behozatalra vonatkozó engedéllyel rendelkezett, nem tudta a behozatalt lebonyolítani, mert a külföldi cég nem szállított. Hasonló esetekre elhatározták, hogy a nem eszközölt behozattal egyenértékű új

Uj vezetőség a Zorile szövetheteti központ élén

Az aradi Zorile szövetheteti központ élére a Nemzeti Szövetheteti Intézet új átmeneti bizottságot nevezett ki. Az új vezetőség tagjai a következők: Elnök: *Birtolon Aurel* szenátor, az aradi Mezőgazdasági Kamara elnöke, alelnök: *Carpinisan Romulus* mérnök, az ipari liceum igazgatója, tagok: *Adam Nicolaé* képviselő, *Iovanus Traian* állóállat-exportőr, *Campian* lelkész, *Igrisan Lazar* nyugalmazott tanfelügyelő, *Emil Pop*, az aradi Mezőgazdasági Kamara igazgatója, felügyelőbizottsági tagok: *Albu Liviu*, *Sarbu Oliviu* és *Tau* tanító.

Birtolon Aurel a beiktatás alkalmával bejelentette, hogy legfontosabb feladatának tartja a mezőgazdák vetőmagokkal való ellátásának megvalósítását, valamint a gyapotszétosztás fokozott mértékben való megszervezését.

= A cluji tábla is megerősítette a kéményseprő-mestereket jogaikba visszahelyező ítéletet. A legfőbb közigazgatási tábla múlt év december 16-iki ítéletével megsemmisítette Cluj város kéményseprési szabályrendeletét és a kéményseprőmestereket visszahelyezte régi jogaikba. A tábla az ítéletet ez év január 11-én végrehajtási záradékkal látta el és 13-án kézbesítette a polgármesteri hivatalnak. Az új fordulat egy csapásra felborította az új kéményseprési rendszer egész pénzügyi alapját, miért is Cluj városa az ítélet végrehajtásának fellépéséig tartó folyamodott a legfőbb köz igazgatási táblához. A tábla a napokban tárgyalta a város kérését és azt elutasította. Ezáltal a tábla decemberi ítélete, amellyel a kéményseprőmestereket visszahelyezte jogaikba, érvényre lépett.

= Nem akarják omeini a cukorrépa átvetteli árát. A vegyes cukorbizottság ismétellen tárgyalás alá vette a cukorrépatermelők áremelési kérését. Frresüléseink szerint a vegyesbizottság, amelyben a cukorrépatermelők és a cukorgyárak képviselőin kívül a nemzetgazdasági minisztérium delegátusa is helyet foglal, hosszas vita után megállapította, hogy a cukorrépatermelők csak abban az esetben kaphatnak a termelés kiemelését biztosító magasabb árakat, ha a jelenlegi cukorárakat felemelik. A vegyes cukorbizottság ilyen értelmű felterjesztést tett I. Gr. *Pericteanugak*, a legfőbb kartellbizottság elnökének.

= Magyarázó szöveteit két az oradeai vas- és fémipari céh az ócskavas-törvényhez. Az oradeai vas- és fémipari céh helyiségében népes gyűlés keretében az ócskavas bejelentéséről szóló rendelettervényt ismertette dr. *Mihutiu Alexandru*, a céh ügyésze. Ezen rendelet, mely minden vas- és fémiparost kivétel nélkül érint, nagy vitára adott alkalmat. A törvény szövege bár meghatározza és fel is sorolja azokat az üntvény-, vas-, vagy acélcskaságokat, melyek kétszáz kilón felüli mennyiségben bejelentendők, mégis nem állapítható meg határozottan, hogy csak a százszázalékos hulladék, vagy a még használatos ócska gépalkatrészek, mint például: tengelyek, féderék, vasgerendák, lapos, szögletes és gömbvasak is a fenti rendelet értelmében bejelentendők? Ugyanis az „artículo uzate” kifejezés az elhasznált szóval egyértelmű, míg a rendelettervény másik pontja bejelentésre kötelezettek minősíti mindazokat az ócska anyagokat, amelyek arra a célra, melyre készültek, már nem használhatók. Így aztán kétséges, hogy a forgalomból kivont ócska autómobilrugók, egy lövontatású kocsi alá beszerelhető-e, ahogyan eddig is felhasználták, vagy pedig teljes egészében a fenti rendelet hatálya alá tartozik. Ma a kisiparosság nagy mennyiségű ócska, de megünkálásra alkalmas anyagot használ fel s így e kérdés, tekintve ezen rendelet be nem tartásáért járó igen szigorú büntetést, sürgősen minden félreérést kizáró magyarázatot vár a céh igazgatójától. Ezért elhatározták, hogy felírnak a minisztériumhoz,

behozatali engedélyt bocsátanak ki, megcserélve a származási helyet vagy a vámtételt.

Fontos az a határozat is, amelyet az ilyen formán becserélésre kerülő importengedélyeknél történő 3 ezrelékes illetékek kapcsolatban hoztak. Eddig ugyanis a kicserélt behozatali engedélyeket úgy minősítették, hogy azok új behozatali engedélyek és a 3 ezrelékes illeték lerovását kétszer követelték. Tekintettel arra hogy a behozatal nem az importörök hibájából maradt el, *Mircsa Moscu* dr. technikai tanácsos elrendelte, hogy a jövőben a 3 ezrelékes illetéket ne számítsák kétszer. Tehát olyan behozatali engedélyek után, amelyeket külföldi visszautasítás miatt elmaradt behozatali engedélyek helyébe adtak ki, nem számítható másodsor az illeték.

Ez az intézkedés könnyebbséget jelent az importörök részére és annál is inkább helyénvalóbb, mert egy és ugyanazon behozatallal az illeték kétszeri számítása az illető nyersanyag árát lényegesen megrágitotta.

Legujabb jelentéseink:

Chamberlain éleshangu nyilatkozata a norvégek közömbössége ellen

„Nem törődtek azzal, hogy német hadihajók közlekednek a norvég vizeken“

A helyzet Chamberlain szerint súlyosabbá vált

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök kedden délután az alsóházban az Altmark német hajó ismeretes ügyében beszédet mondott és a következőket jelentette ki:

— Ez a csodálatosan véghezvitt cselekedet (hosszu és élénk taps) azzal az eredménnyel járt, hogy 229 angol tengerésztisztet és tengerészt, akik a Graf von Spee által elsüllyesztett brit kereskedelmi hajókon teljesített szolgálatot, megmentettünk. Az angol kormány most várja a részletes jelentést azoknak az angol tengerésztiszteknél a részéről, akik ebben a nemes cselekedetben résztvettek és meg vagyok róla győződve, hogy ezt a jelentést az egész alsóház nagy elismeréssel veszi majd tudomásul. Ezek a tengerésztisztek és tengerészek a német tengeri kalózok hosszú és kínos fogságából szabadultak meg és angol kártársaiknak hősi cselekedete aranybetűkkel lesz beírva a tengerészet történetébe.

A miniszterelnök ezután rámutatott arra, hogy a norvég kormány részéről újabb hivatalos nyilatkozat nem érkezett. A sajtóban azonban olvasta a norvég külügyminiszternek a képviselőházban elhangzott nyilatkozatát és ezzel kapcsolatban az alábbiakat jegyezte meg:

— Kötelességemnek tartom megjegyezni, hogy ezután a nyilatkozat után a helyzet súlyosabbá vált, mintahogy eleinte hittük, mert a norvég kormány részéről a cselekvőképesség hiányát tapasztaljuk. Azt hittük, hogy a norvég hatóságok átvizsgálják a felfegyverzett hajókat és a jelen esetben csak azért méltatlankodtunk, mert ez a felülvizsgálat annyira felületes volt, hogy a hajón egyetlen brit foglyot sem találtak. Most már ugylátszik, hogy a norvég hatóságok a német hajót egyáltalán át sem kutatták. Norvégia véleménye az volt, hogy miután az Altmarkot hadihajó-

nak nyilvánították, nem kérhették parancsnokától annak megengedését, hogy a hajót átvizsgálják. Az a tény, hogy az Altmark a norvég felsővizeken drótnélküli távirót használt, mindössze csupán azt az ellenhatást váltotta ki a norvég kormányból, hogy emiatt tiltakozzék és a kapott magyarázatot tudomásul vette. A norvég hatóságok egyébként visszautasították azt az ajánlatot, hogy az Altmarkot Bergenben közös vizsgálatnak vessék alá. Mindezekből kitűnik, hogy nem egyszer, hanem legalább három-négy esetben a norvég hatóságok visszautasították azt a kérelmet, hogy a szükséges vizsgálatot lefolytassák. Csak mindezek után történt, hogy a brit hajó megkezdte tevékenységét és ha ez nem történik meg, az Altmarkot senki sem akadályozta volna meg abban, hogy a fedélzetén levő angol hadifoglyokkal német kikötőbe befusson. Kénytelen vagyok kihangsúlyozni Koht norvég külügyminiszter beszédének azt a részét, amely szerint a brit hatóságoknak nem volt tudomásuk arról, hogy az Altmarkon angol hadifoglyok tartózkodnak. Miután ezt a körülményt a világsajtó már hetekkel ezelőtt megírta, csupán csodálkozásomat fejezhetem ki e meglepő nyilatkozat felett. Nehezemre esik hasonló körülmények között nem arra a végső következtetésre jutni, hogy a norvég hatóságok a legteljesebb nemtörődömséget tanúsították afelett, hogy a német hadiflotta felsővizeiket használja. Abban az esetben, ha ez a nemtörődömség bizonyos német nyomásnak volna tulajdonítható, a brit kormány úgy találja, hogy az összeférhetetlen egy semleges országnak a hadviselővel szembeni magatartásával.

Chamberlain végül hangoztatta, hogy az angol kormány semmilyen körülmények között sem fogadhatja el a norvég álláspontot. (Rador.)

Német vélemény szerint is:

Az Altmark miatti kavargás körül a helyzet nagymértékben súlyos

Berlinből jelentik: A sajtó csaknem teljes terjedelmében leközli a svéd királynak hétfőn este a minisztertanácson tett proklamációját és Koht norvég külügyminiszter nyilatkozatát. Ezzel kapcsolatban a Hamburger Fremdenblatt a következőket írja:

„Ez a két fontos nyilatkozat világosan igazolja a skandináv államoknak azt az erőiesztését, hogy a nyugati hatalmak által veszélyeztetett semlegességüket megőrizték.“

A lap ezután megállapítja, hogy Norvégia

tiszteletreméltó módon megvédelmezi ezt az álláspontját, félt azonban, hogy ennek a kérdésnek rendezésénél csupán a szavak nem lesznek elégségesek. A helyzet jelenleg az, hogy a norvég tiltakozás Londonban teljesen eredménytelen maradt. A Hamburger Fremdenblatt végül hangsúlyozza: az a tény, hogy a politikai események tisztázása érdekében a svéd uralkodó is kénytelen volt közbelépni, mutatja, hogy a helyzet mennyire súlyos. A többi lapok megállapítják, hogy Anglia és Franciaország a kisállamokat fenyegetik. (Rador.)

Négyszáz angol repülőgépet kap Finnország

Brüsszelből jelentik: Valamennyi belga lap közli a belga távirati irodának azt a londoni értesülését, amely szerint Angliából 400 repülőgépet küldenek Finnországra. (Rador.)

Újjáépítik az adrianopoli erődöt

Szófiából jelentik: A török határ mentén fekvő Adrianopol erődbe az utóbbi hét folyamán ötven angol katonatiszt érkezett. Legtöbbjük eddig Palesztinában és Egyiptomban teljesített szolgálatot. Valamennyien tüzérségi beosztásban lévő tisztok, akiknek az a feladatuk, hogy az adrianopoli és kirkliszei erődök megerősítési munkálataiban közreműködjenek. A szaloniki egyezmény értelmében ugyanis, amelyet Törökországgal, az adrianopoli erőd újjáépítésére kötöttek, megengedhető ennek az erődítménynek az újjáépítése. (Rador.)

Roosevelt elnök

a Panama-csatorna védőműveinél

Newyorkból jelentik: Roosevelt elnök a keddi napot egy torpedóromboló fedélzetén töltötte el és hosszasan tanulmányozta a Panama-csatorna védelmi rendszerét. Az elnök nagy meglepődését fejezte ki az eddig végzett munkálatok felett és kijelentette, hogy a Panama-csatorna védőműveit utóliára 1934-ben látogatta meg. (Rador.)

Aknára futott és elsüllyedt egy spanyol gőzös

La Koruna. A Villano foktól 10 mérföldnyire tegnap reggel aknára futott és elsüllyedt a Bardelas nevű spanyol gőzös. 29 főnyi legénységéből 22 meghalt.

Angol tiltakozás Washingtonban

Newyork. (Rador.) A Newyork Journal közli, hogy az angol kormány tiltakozott Washingtonban a Szovjetországnak történt karcsuk- és olajeladások miatt. A brit kormány tiltakozásában hangsúlyozza, hogy ezeket a cikkeket az Egyesült-Államok angol gyarmatokról importálják és hogy Oroszország tovább szállítja azokat Németországba.

Hatalmas árvizek Törökországban

Istanbulból jelentik: Ismirből ismét óriási árvizeket jelentettek. Az árvíznek számos emberáldozata is van. A hatóságok mindent megtettek, hogy a súlyos helyzetben lévő lakosságot élelemmel lássák el. Az anyagi kár eddig még felbecsülhetetlen.

Legujabb sport!

Belgrádból jelentik: A jugoszláv futballszövetség összeállította a jugoszláv labdarúgó válogatott 1940. évi programját. A műsoron három Romániával való mérkőzés szerepel: egy márciusban, egy áprilisban és egy szeptemberben. A tavaszi mérkőzéseket Bucurestiben rendezik meg, míg ősszel Belgrádban találkozik a két ország válogatott csapata.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án, megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetés: azelőtt fizetendő

ALKALMAZÁST NYER

Hentessegéd felvétetik. Eppel. Str. Ep. Radu 25. 896

Mindenes szobaleány éves bizonyítvánnyal március 1-re felvétetik. Pollák. Str. Gh. Lazar 23. 899

LAKÁS

Szép, háromszobás, összkomfortos lakás a főtéren kiadó. Bu. Reg. Ferdinánd 31. 900

Háromszobás, földszinti és másodemeleti, modern lakás május elsejére kiadó. Str. Cloșca 7. 898

Kétszobás, vagy egyszoba, előszoba, fürdőszobás lakás: konyhával, kácsék a belvárosban, azonnalra vagy legkésőbb május 1-re. Cimeket „Belváros” jellegre a kiadóba kérek.

Modern, jó beosztású, háromszobás lakás május 1-re kiadó. Str. Cosbuc 32. 889

VÉTEL - ELADÁS

Eladó: billiárdasztal, márványlappal és teljes korcsmaberendezés. Cim a kiadóhivatalban. 895

Ásványgyűjteményt veszek. Eladási ár közlendő. Conrad notar. Sacosul Mare, posta Buzias. 902

Jókarban levő, komplett mahagoni hálszoba eladó. Str. E. Teodorou 3. I 3. 897

KÜLÖNFÉLEK

A Cosbuc-uccában, börtökben kulcsosomó elveszett. Megtaláló jutalom ellenében adja le a Bratianu-ucca 1. szám alatti villanyüzletben.

Zongorát, olcsót, keleti és belföldi zenészeket, antik és modern ezüstök, varrógépet, antik poharakat, antik bútor, veszünk magas árrban. Zalogcédlőjét olcsón hosszabbítjuk. Zalogcédlőjét megveszük. Veszünk ezüstöt, aranyat és teljes lakásberendezéseket. Tempo, Fischer Eliz-palota.